

LIFE-BOATS

fra drøm til drøm

EN SEJLENDE SKULPTUREL INSTALLATION AF MARIT BENTHE NORHEIM

LIFE-BOATS – Fra drøm til drøm

© 2018 Marit Benthe Norheim, Støtteforeningen for Life-Boats og fotograferne

Redaktør: Marie Kirkegaard

Engelsk oversættelse: Helmi Sølvesteen Jensen

Grafisk tilrettæggelse: Mira Kongstein

Forsidefoto: Claus Ørntoft

Trykt hos Narayana Press, Danmark

Bogen er udgivet med støtte fra Århus2017, Region Nord, Aalborg Kommune, Oticon Fonden og ENV-Fonden

Udgivet af Støtteforeningen for Life-Boats og Vendsyssel Kunstmuseum

ISBN: 978-87-88598-58-2

INDHOLD

Forord af Marie Kirkegaard

Bevægelige og bevægende skulpturer af Jorunn Veiteberg

DRØMMEN

Mit skib er lastet med... af Marit Benthe Norheim

Længsel

Liv

Minder

TILBLIVELSEN

Den Selvejende Institution Life-Boats

Støtteforeningen Life-Boats

Opdateringsbreve

DAGENS LYS

At støbe et kunstværk

REJSEN

Søsetning i Aalborg

NYE HORISONTER

FORORD

Marie Kirkegaard, cand.mag. visuel kultur

Marit Benthe Norheims *Life-Boats* er en sejlede skulpturel installation i beton med bæredygtige elmotorer som fremdrift. Installationen udgør i alt tre skibe udformet som kvindeportrætter i hver deres forskellige almenyldige aldersstadier: *Mit Skib er Ladet med Længsel* – den unge kvinde på vej ud i verden, *Mit Skib er Ladet med Liv* – kvinden midt i livet og befrugtet og *Mit Skib er Ladet med Minder* – den aldrende kvinde eller døden.

Life-Boats er kunstværker, man oplever, når de sejler forbi, og når de lægger til ved de forskellige havne. Samtidig opfordrer de selv publikum til at gå ind i dem, anvende og interagere med deres indre installationer både af kunstnerisk og skibsteknisk art, og høre musik af komponisten Geir Johnson, som er skrevet specielt til hver af skibene.

Life-Boats blev søsat x i Aalborg den 18. juni 2016. Det skete i forbindelse med Aalborg Regatta i samarbejde med Aarhus Europæisk Kulturhovedstad 2017. Sidenhen har de tre skulpturer sejlet som ambassadører for Aarhus2017. Jomfrurejsen foregik i Limfjorden hele sommeren og langs østkysten i efteråret 2016, hvor de til sidst ankom til Aarhus den 12. oktober 2016. I 2017 fortsatte sejladsen for de tre skulpturskibe ned langs den østjyske vestkyst, hvor de lagde til kaj ved flere danske byer, og i sommeren nåede en vigtig milepæl, da de ankom til København, og lagde til kaj ved en stor åbningsfest ved Copenhagen Contemporary på Papirøen.

Nu er *Life-Boats* kendt af de fleste herhjemme, og de er snart klar til at sejle videre ud i Europa og realisere projektets internationale dimensioner. De skal sejle på Europas kanaler, der naturligt fører dem igennem hjertet af de Europæiske byer. *Life-Boats* vil som "flydende kulturhuse" først og fremmest binde Europas byer sammen igennem en kulturel udveksling, og således realisere en drøm om ikke blot et storslået kunstnerisk projekt, men også et visionært socialt, filosofisk, aktivistisk og mellemfolkeligt virke.

Ideen til *Life-Boats* tog sin begyndelse i en drøm tilbage i 2008. De har været 8 år undervejs før de kunne søsættes, og er Marit Benthe Norheims mest spektakulære værk til dato. Projektet er naturligvis først og fremmest lykkedes, fordi Norheim holdt fast i idéen, men drømmen har kun kunnet virkeliggøres – og vil fremover kun kunne lade sig gøre – fordi mange vidt forskellige mennesker har stillet deres kompetencer, råd og dåd til rådighed for kunstneren og projektet. Den kunstneriske proces har involveret professionelle skibsbyggere og andre håndværkere, betoneksperter, skibingeniører, tonekunstnere, scenekunstnere, kunstnerkollegaer, forskere, studenter og et stort antal frivillige støttespillere fra mange kulturer, samt både private og offentlige fonde og andre bidragsydere. Den Selvejende Institution *Life-Boats* (DSILB) og Støtteforeningen for *Life-Boats*, der har været tilknyttet projektet gennem en årrække, har været uvurderlige kræfter i arbejdet med gennemføringen af projekt på mange planer. Støtteforeningen tæller i dag ca. 250 medlemmer, og de har taget initiativet til denne bog om projektet.

LIFE-BOATS – Fra drøm til drøm præsenterer historien om *Life-Boats*. Bogen beskriver i billeder og tekst den vidtfavnende sejlede installation; fra projekts begyndelse, dens tilblivelsesproces og sørejserne til de visioner, der ligger til fremtiden.

Den norske kunsthistoriker, Jorunn Veiteberg indleder bogen med sin artikel *Bevægelige og bevægende skulpturer*, der giver os en perspektivrig introduktion til Marit Benthe Norheims skulpturelle billedsprog og virke.

Kapitlet DRØMMEN tager os med helt tilbage til begyndelsen, hvor *Life-Boats* tog sin form i en drøm, og viser os de tidlige stadier af Norheims skitser til de tre kvindeskibe. I artiklen fra Støtteforeningen for *Life-Boats* fortæller formand, Søren Friis sammen med Marianne Ilkjær, tidl. direktør for Vendsyssel Kunstmuseum, om det arbejde og menneskerne bag, der har ydet en uvurderlig støtte til at projektet kunne tage sin fysiske begyndelse og realisere drømmen.

Den Selvejende Institution *Life-Boats* bestyrelse indleder kapitlet TILBLIVELSE med en opsamling på deres arbejde og de forskellige betydningsfulde interessenter og finansieringskilder, der gennem årene har ydet altafgørende bidrag til, at *Life-Boats* er kommet til verden. Hertil dokumenteres hele arbejdet med byggeriet og den kunstneriske modellering af de tre skibe; *Længsel*, *Liv* og *Minder* i procesbilleder, der akkompagneres af Marit Benthe Norheims egne ord i form af opdateringsbreve, som hun har skrevet til støttespillerne undervejs i hele tilblivelsesprocessen.

I DAGENS LYS møder *Life-Boats* for første gang offentligheden. De tre skibe forlader værkstedet og kommer for første gang ud på vand. I artiklen *At støbe et kunstværk* formidler Rasmus Aagaard bådbygger Erik Foldagers store arbejde med skibenes tekniske konstruktion, så *Life-Boats* kunne blive certificeret til at kunne sejle på kanaler, floder og kystnært hav. Efterfølgende ledes vi i kapitlet ind i selve skibene og deres kunstneriske udformning, der opfordrer til at vi som besøgende i skibene tager aktiv del; i *Længsel* står en kiste, der samler breve sammen fra de besøgende, i *Liv* opfordres børn til at tegne direkte på væggen og loftet inden i "skibsmaven". *Minder* er bærer 19 kvindelige beskyttere på ryggen, der er symbolske portrætter af nulevende kvinder over 70 år. Disse kvindefigurer introduceres af Ann-Dorte Christensen, professor ved Institut for Sociologi og Socialt Arbejde, AAU, der tidligere har fortalt kvindernes livshistorier i bogen *Skibet er ladet med minder – Fortællinger om kvindeliv på tværs af grænser*. Direktør for Dell'Arte Company, Joan Schirle fortæller i sin artikel *Global Human Warming* om sine oplevelser med Marit Benthe Norheim og *Life-Boats* ved den første søsætning under dagene for Aalborg Regatta, og skåler for et muligt fremtidig kunstnerisk samarbejde.

I kapitlet REJSEN følger vi *Life-Boats* rundt på sejladsen til Danmarks havne, hvor Rebecca Matthews, CEO for Aarhus2017 indleder med sin tale ved søsætningen i Aalborg. Rasmus Aagaard bidrager i *Brev fra en skipper* med historier, oplevelser og reaktioner undervejs på sejladsen. Aarhus2017 Europæisk Kulturhovedstad har skrevet en uddybende opsamling fra rejsen med *Life-Boats* 2016-2017, som kapitlet bringer det meste af. Herefter går turen til København, hvor Jens Erik Sørensen, direktør for Copenhagen Contemporary byder velkommen i sin tale, og Else Marie Bukdahl, dr.phil. tidl. rektor

for Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler giver en perspektivrig analyse af *Life-Boats* potentiale og betydning i ferniseringstalen: *Kunstprojekter, der bringer budskab om fællesskab, tolerance og kærlighed i en verden, hvor livsødelæggende kræfter trænger frem.*

I kapitlet NYE HORIZONTER er *Life-Boats* kommet hjem fra sin sørejse og står nu klar til at realisere sine visioner for fremtiden. Tre artikler giver bud på, hvordan *Life-Boats* kan bidrage som et alternativ eller endda svaret på forskellige aktuelle problemstillinger i samfundsdebatten. Elsebeth Gerner Nielsen, rektor for Designskolen Kolding ser i sin artikel *Hvem skal redde os? Life-Boats* som svaret på et bæredygtig klima, Hans Kiib, Professor in Urban Design, AAU giver sine bud på, hvordan *Life-Boats* kan bidrage til en sund byudviklingsproces for Aalborg og Region Nord, mens Inger Grund Petersen taler for vigtigheden af *Life-Boats* som kunstnerisk vision for Europas fælles forståelse i sin artikel *Rethink – Redningsbåde til Europa.*

På denne vis dokumenterer bogen i billeder og ord de altafgørende bidrag og de gode historier undervejs fra en række af projektets nøglepersoner.

Life-Boats er resultatet af et samarbejde mellem kunstneren, sponsorer, fagfolk, leverandører og hundredvis af frivillige, og således fremstår projektet som et på alle måder grænseoverskridende og -nedbrydende Gesamtkunstwerk, der i tilblivelsesprocessen har sat nye standarder for samarbejde, fællesskab og engagement på tværs af fag. Bogen er redigeret i forhåbningen om, at afspejle dette kæmpe engagement, der ligger i realiseringen af projektet. Og således på én gang rette en stor og varm tak til alle involverede gennem årene, og ikke mindst formidle visionerne for *Life-Boats'* videre forløb i fremtiden, nemlig Marit Benthe Norheims drøm om, at hendes skulpturelle installation skal sejle på Europas floder og kanaler og bringe budskab om fællesskab, kunst og liv, og sætte nye standarder for international, mellemfolkelig og publikumsinddragende kunstformidling på tværs af grænser.

BEVÆGELIGE OG BEVÆGENDE SKULPTURER

Jorunn Veiteberg, kunsthistoriker, dr.phil.

Sejlende skulpturer er ikke et vanlig syn, men Marit Benthe Norheim har tidligere skabt både rullende englefigurer og campingvogn-kvinder, så hvorfor ikke sødygtige kvindeskibe? Deres bevægelighed har ført dem mange ulige steder hen. De tør møde folk der folk færdes, og søger ikke museets eller galleriets beskyttelse. Selv om *Life-Boats* er et helt unikt projekt, er det i sit kunstneriske indhold klart i slægt med tidligere værker fra Marit Benthe Norheims hånd. Det gælder både motiv- og materialevalg, og det kan derfor uddybe forståelsen af *Life-Boats* at se dem i lys af hendes tidligere produktion.

Mellem kamp og dans var titlen på Marit Benthe Norheims første separatudstilling. Den fandt sted i Hordaland Kunstnersenter i Bergen i Norge i 1985. Titlen refererede også til en bestemt skulptur af et dansende par i en fastlåst stilling. De forsøger at røre ved hinanden, men kvindens trøstende gestus bliver imødegået af en hånd så skarp, at kærtegnet kan opleves som at få stukket en kniv i hjertet. Der er ikke tale om en naturalistisk fremstilling af et had-kærlighedsdrama. Det er oplevelser på et indre plan, disse figurer formidler, og det gør Marit Benthe Norheim til repræsentant for en ekspressionistisk kunsttradition. Ekspressionistisk kunst efterligner ikke den synlige ydre verden, men søger at give udtryk for erfaringer og følelser af dybere karakter. Eller sagt med Paul Klees ord: "Kunsten skal ikke vise det, der er synligt, men snarere skabe det, som kunne være synligt."

Som hos Paul Klee er det formsprog, som Marit Benthe Norheim benytter sig af, inspireret af velkendte principper i børnetegninger og såkaldt primitiv kunst: Forenkling er her det vigtigste stikord; kun det allervigtigste er medtaget i udformningen og tegningen af figurerne. Det, som er særlig vigtigt at fremhæve, får som regel nogle overdrevne proportioner, enten det er øjnene, brysterne eller armene. For eksempel har hun ladt personer blive udstyret med ekstra lange arme som et symbolsk udtryk for en træthed, som får armene til at føles blytunge. Det arkaiske præg, som er karakteristisk for Marit Benthe Norheims figurer, er også et middel til at løsrive dem fra en her-og-nu-situation. De hører ikke bare til i en indre verden, men også i et tidløst rum. Det er et sprog med mange paralleller til, hvordan myter er blevet fortalt i årtusinder. Meget af den energi, som skulpturerne udstråler, kommer fra den mytologi, som de knytter an til. Selv om dette er tabt viden for mange moderne mennesker, kan den ramme os som en genkendelse: Vi kan ikke undgå at se noget af os selv i dem.

Det er ikke tilfældigt, at jeg henviser til myter og religion. En metafysisk dimension kommer man ikke udenom, når det gælder Marit Benthe Norheims arbejde, selv om det er sjældent, at hun eksplicit refererer til kendte, religiøse motiver. Allerede i debutudstillingen kredsede flere af figurerne omkring temaet fødsel. De formidlede ikke bare moderglæde, men handlede mere om "en blandet følelse af glæde og usikkerhed", som hun udtrykte det i et avisinterview. I kølvandet fulgte flere skulpturer af svangre kvinder, og oplevelsen af at være både en og to personer samtidig har hun fremstillet på flere forskellige måder. De spiller gerne på den dobbelthed, det er at beskytte og blive beskyttet på samme tid. I videre forstand handler disse værker også om at tage ansvar for sit eget og andres liv.

Medens hendes tidligste persongalleri var domineret af heller skrøbelige og androgyne skikkelser, har hun med årene skabt stadig flere kraftfulde kvinder. En af de første ganger de dukket op var i serien *Hyrdinder* i 1994. Da disse høje og frodige kvindefigurer indtog en gade ved Tower Bridge i London, en slotsplads i Skotland og en fjeldside i Bergen, lignede de en flok nysgerrige turister. Mange af dem er udsmykket med glasskår, mosaikstykker, sten, muslingskaller og små figurer i plastic. Ligesom i valget af beton har disse materialer ingen materiel værdi, men får en til at tænke på den form for pynt, som ofte findes på souvenirs og hobbyarbejder. Slik knyttes det bånd mellem mere folkelige praksisser og den høje kunst som skulpturerne også repræsenterer.

Betonen er heller ikke belastet af århundreders traditioner og konventioner inden for kunsten, som marmor og bronze er det, og som materiale har den heller ikke den egenverdi, som en smuk sten har. Samtidig er der meget, man kan gøre med beton: Den kan tones i forskellige farver, der kan tilsættes fibre og sand for at opnå en mere varieret overflade, og ikke mindst er den plastisk, noget som giver spillerum for *modelløren* Marit Benthe Norheim. Håndfladerne og fingerspidserne er hendes vigtigste redskaber, når det gælder om at skabe liv i en overflade og forme de små detaljer, som gør figurerne til forskellige personligheder.

Kvindefigurerne er i deres udtryk blevet stadig mere kvindelige med årene, når det gælder kropslige attributter som hofter og bryst, mave og lår. De svarer til den tendens, som også har været gældende for, hvordan engle er blevet fremstillet gennem tiderne. Fra at have været defineret som kønsløse væsener, har de, som tiden er gået, fået mange af Jomfru Marias egenskaber. Disse egenskaber finder vi også i Moder Jord-skikkelsen, og denne forening af engel, Maria og ur-moder er et centralt træk ved Marit Benthe Norheims senere kvindefigurer. Dermed har de udsatte, sårbare og androgyne skabninger fra de tidligere år fået et kvindeligt og stærkt modstykke. Selv om det stadig drejer sig om at visualisere tanker og følelser, så sker det nu i et formsprog, som i højere grad end før åbner op for sansernes og kroppens erfaringer.

Beskyttende kvinder

Marit Benthe Norheim har udført mange skulpturer til forskellige virksomheder, institutioner og det offentlige rum. En af disse er særlig relevant i forbindelse med de motiver og temaer, som hun har arbejdet videre med i *Life-Boats*. Den blev lavet til et biologisk rensningsanlæg ved cellulosefabrikken Union-Norske Skog i Skien i Norge i 1996, og består af fem forskellige galionsfigurer, som i kraft af deres størrelse kan ses på lang afstand. Galionsfiguren hører ikke med til en billedhuggers almindelige repertoire. Disse statelige træfigurer i stævnen på gamle sejlskibe repræsenterer en lavkulturel håndværksproduktion. Deres hovedfunktion var at beskytte skib og mandskab mod farerne på havet. Anbragt mellem himmel og hav, halvt nøgen og halvt påklædt, med et frygtløst blik og yppige former forenede hun på forunderlig vis engel, menneske og havfrue i én og samme figur. Knejsende på rensningsanlægget udfylder Marit Benthe Norheims galionsfigurer en dobbeltrolle som både blikfang og symbolsk beskytter, men samtidig vækker de også andre og mere velkendte kunsthistoriske associationer.

At lave mere eller mindre nøgne kvindefigurer er en klassisk kunstform med rødder tilbage til antikken. Det er således ikke bare tale om et kunstnerisk motiv, men om en kunstform: Akten. Mange kunststudenter er blevet trænet i å tegne eller modellere akt, og mere end noget andet emne konnoterer derfor akten "Kunst". I den kristne ikonografi finder vi ganske vist udtryk for et mere ambivalent forhold til nøgne mennesker. I det univers symboliserer den nøgne krop gerne synd, skyld og skam, og den mest afskyelige er Eva, som personificerer den seksuelle fristelse. Kun Jomfru Maria går fri. Når hun blotter brystet og ammer Jesusbarnet, så er det ikke negativt ladet. Som mor og jomfru på samme tid, er hun blevet idealbilledet på den Gode Moder. Marit Benthe Norheims skulpturer til Union trækker veksler på denne tvetydige tradition. De blottede overkroppe signalerer straks, at vi står over for mytologiske skabninger eller allegoriske figurer. Det er heller ikke tilfældigt, at det er brysterne, som er fremhævet. Brystpartiet er hjertets plads, og i vor kultur betragter vi gerne hjertet som centrum for store og dybe følelser. Samtidig spiller Marit Benthe Norheim på, at brysterne kan være både næringskilde og seksuelle attributter, de repræsenterer tryghed for barnet og lyst for kvinden. Ved stolt og uden skam at vise brysterne frem, demonstrerer disse kvindefigurer styrke og frihed.

De store dimensioner og tematiseringen af det sanselige og frugtbare, det nærende og beskyttende i Union-figurene fører tankerne hen til fremstillinger af kvindelige guddomme i førkristne religioner. I ældre kulturer, hvor menneskene levede i harmoni med jorden og naturens cyklus, var det frugtbare altid helligt, og disse "ur-mødre" symboliserede derfor styrke og visdom. Den såkaldte nye kvindebevægelse, som siden 1960'erne har sat sig stærke spor i vestens kunst og tænkning, medførte en fornyet interesse for denne type myter. De kraftfulde kvindeskikkelser blev båret frem som modsætninger til de stereotype kvindebilleder, som ellers er fremherskende i såvel kunst som film og reklame. På samme måde har den såkaldte Gudindebevægelse gjort oprør mod den jødisk-kristne gudssymbolik. Mange af Marit Benthe Norheims skulpturer og udsmykninger kan tolkes i lyset af begge disse "strategier". De er positive modbilleder, hvor sanselig lyst er fremstillet uden automatisk at blive kædet sammen med synd og skam som i den traditionelle kristne ikonografi. Samtidig kan den åndelig dimension i hendes værker siges at være i slægt med det gudsbillede Gudindebevægelsen står for. Det vigtigste bidrag fra denne bevægelse er måske billedet af den skabende gud som Mor og Gudinde. Den livskraft og den sanselighed, som Marit Benthe Norheims kvindefigurer udstråler, er tæt forbundet med deres livgivende evner.

Ligger der en essensialistisk forståelse af køn i Marit Benthe Norheims fremstillinger af moderlige kvinder? I vestlig filosofi er det kvindelige gerne blevet forbundet med natur og materie – og som følge heraf har det kvindelige fået en underordnet stilling i forhold til det mandlige, som har repræsenteret sjæl og ånd. Oprindelsen til en sådan dualistisk tænkning kan netop føres tilbage til myterne, som forbinder naturen og jorden med en kvindelig modergud. Når kvinders identitet og væsen i så høj grad er knyttet til deres evne til at give liv, bliver biologien nemt deres skæbne. Samtidig går det også galt, hvis kvinder tager afstand fra de erfaringer og den viden, kvinder får gennem svangerskab, fødsler og

omsorg for andre. Selv om graviditet og moderskab ikke har betydet det samme for kvinder til alle tider, så repræsenterer det fysiske realiteter, som vi ikke kan se bort fra. Det er derfor vigtigt, at kunsten tager sådanne erfaringer op og undersøger dem nærmere, og dette handler disse skulpturer også om. Vi kommer aldrig bort fra, at det at bære på nyt liv er et vilkår for menneskeheden fortsættelse. Dette indebærer en ekstra stor udfordring i dag, hvor vi står over for reproduktionsteknologier, som fremover kan nedvurdere graviditet og fødsel, kommercialisere det at føde og på længere sigt gøre kvindekroppen overflødig. I dette perspektiv bliver det en politisk handling at skildre kvinder som livgivende og skabende.

Livsvitner

Før *Life-Boats* var Marit Benthe Norheims mest kendte værk *Campingkvinderne*, som ble skabt til Stavanger da byen var Europæiske Kulturhovedstad i 2008. Igen er materialet beton og de fem, formidable kvindefigurer er alle bygget over en campingvogn, noget som gør skulpturerne mobile. Kvinderne symboliserer hver sin arketype eller mulige livsfaser. *Sirenen* er den frodige og forførende fristerinden, og hendes indre er en kærlighedsgrotte med spor etter mange hænders berøring. *Maria beskytteren* åbner sin kappe i en beskyttende gest. Hun ligner tidligere tiders fremstillinger af Jomfru Maria som barmhjertighedens madonna. *Flygtningekvinden* har drejet kroppen i en anden retning end de andre. Hendes bevægelse signaliserer et ønske om at komme bort, en længsel efter noget andet og bedre.

Man kan gå ind i figurerne og de indre rum er bearbejdet på forskellige måder, både visuelt og lydlig – det sidste i form af spialskevret musik av Geir Johnson. *Bruden* og *Campingmamma* er tapetseret med indsamlede fotos fra bryllupper og campingliv. Bryllupper og ferier er indlejret i forventninger om lykke, men i det trange rummet gør en klaustrofobisk følelse sig hurtig gældende. Det minder os om at virkeligheden sjælden svarer til drømmen. *Flygtningekvinden* er fyldt med porcelænsrelief om det at flygte, lavet af børn og flygtningekvinder i samarbejde.

Å involvere børn i arbejdet med skulpturerne, og i tillæg la dem få sætte direkte spor, er noget Marit Benthe Norheim har praktiseret flere ganger. Den italienske forfatteren Italo Calvino formuleret lige før han døde en række værdier som han mente var truet og som det derfor gjaldt at bjerge. En av disse værdierne kaldte han "synlighed". Den handler om evnen til å tænke ved hjælp av bilder; den menneskelige egenskapen at vi kan lukke øjnene og fremkalde indre bilder med farve og form. For å styrke denne evnen forestiller han sig en fantasiens pædagogik som skal gøre os i stand til å fremstille våre egne indre visioner. Det er en slik fantasiens pædagogik Marit Benthe Norheim har praktiseret når hun har lykket i at få de involverede børn til at formulere i et visuelt sprog hvad de frygter eller hvad som kan trøste eller beskytte dem.

Det er også en praksis som åbner for dialog med andre mennesker, noget man kan si er udviklet videre i *Life-Boats*. I skibet *Længsler* er det placeret et skrin der vi kan putte sedler med våre ønsker, medens skibet *Minder* symboliserer nitten kvindeskæbner fra nitten forskellige land. Dette er ikke fiktive personer, men virkelige kvinder som alle har erfaringer med det at leve i flere land og kulturer. Ser man hvem som ellers er blevet hædret med monumenter i det offentlige rum, så er kvinder stærkt underrepræsenteret. I dette værk har alle kvinderne fået tilegnet hver sin skulptur, men i tillæg har Marit Benthe Norheim bidraget til at deres minder er blevet nedskrevet og publiceret som bog.

At have vidner til sit liv, er vigtigt for os mennesker. Marit Benthe Norheims figurer er hendes vidner. Den åbenhed, de repræsenterer i forhold til grundlæggende menneskelige erfaringer og følelser, tro og håb, åbner et rum, hvor vi som tilskuere inviteres med ind i erkendelsesprocessen. Jeg tror, vi kan blive klogere af at være omgivet af sådan en kunst.

Mit skib er ladet med...

Af Marit Benthe Norheim, billedkunstner

"Jeg ønsker å lage tre båter, i ferrocement, formet som kvinnefigurer.

Skulpturenes størrelser skal fastlegges i samråd med Europeiske kanal-reglementer. De kan blive ca. 3,5 meter høye og ca. 10 meter lange, og vil have plass til 4-6 passasjerer. "Livbåtene" skal være motordrevne med et miljøvennlig drivstoff.

De skal seile fra Sæby i Nordjylland via København, før de reiser ut på Europas kanaler, hvor de skal legge til ved forskjellige havner, så de kan entres. De skal bearbejdes innvendig; skulpturelt med musikk og med deltagelse av forskjellige befolknings grupper. Her er en del av ideen at det skal foregå en kulturell utveksling, hvor hvert land møter oss med deres egne performance kunstnere, musikk, etc."

Marit Benthe Norheim, Februar 2009

Kvinnen bruker jo sin kropp til å fremkalle liv, verne og nære det både fysisk og intellektuelt til det er livsdyktig. Disse verdiene ønsker jeg som kvinne å holde høyt og synlig i vår pessimistiske tid, hvor felleskapet trenger å vektlegges. Med det ønsker jeg å peke på det vi kan oppnå sammen, men og at vi er avhengig av både å gi og motta omsorg og beskyttelse.

Gallionsfiguren som vern mot ukjente farer blir en påminnelse og en innrømmelse av at vi trenger det irrasjonelle og åndelige aspektet i vårt møte med den store verden. - En virkelighet hvor alt det ukjente er kommet tett på, gjennom vår tids kommunikasjonsmuligheter både digitalt og fysisk.

Life-Boats – som skal du og seile, skal bestå af tre skibe; hvor det overordnede tema skal være kvinden i de tre faser af livet:

Længsel – den unge på vej ud i verden

Liv – midt i livet og befrugtet

Minder – den aldrende eller døden

Vannet, båten/skipet – og det å seile, inneholder mange symboler som forholder seg både til livet og lidenskapen, gjenfødelse og død, kamp, overvinning og kommunikasjon på mange plan. Hver Kvinnebåt som karakter og – deres insider, skal forholde seg til dette.

Den norske komponist Geir Johnson vil lave musik til hver Life-Boat, således at kvindebådene bliver profileret gennem hans lyd billeder, der rummer musikalske fortolkninger af de forskellige "sejlende kvinders" karakter.

Mit skib er ladet med LÆNGSEL

– den unge på vej ud i verden

Hun ligger på siden med hoften som en kahyt og skal have en skattekiste inde i kroppen. Kisten er pyntet med perler og prismer, og har en brevåbning, så folk vi møder undervejs, under processen og rejsen, får mulighed for at aflevere personlige breve eller digte med drømme, håb og længsler, der skal opbevares i denne kiste. Det kan være tekster som man skriver i mødet med skulpturen, eller breve man har liggende. Kisten er forseglet og vil aldrig blive åbnet.

Mit skib er ladet med LIV

– midt i livet og befrugtet

Hun flyder på ryggen – befrugtet – med den gravide mave som kahyt. Her skal vi bede et vist antal børn og unge fra vores landsdel og fra hvert land vi sejler til, om at modellere selvportrætter i keramik. Jeg ønsker en mosaik med størst mulig mangfoldighed af nationer og kulturer repræsenteret. Vi samler relieffer ind, når vi ankommer til de forskellige havne og limer dem straks på plads inde i hende.

Mit skib er ladet med MINDER

– aldrende eller døden den

Hun flyder på maven med mange mindre gallionsfigurer på ryggen, som holder ud i alle retninger. Dette skib skal bygges på mange sammensatte forestillinger om kvinden, med udgangspunkt i de sørejser, som forskellige gallionsfigurer op igennem tiderne har foretaget. Det kan også vise sig, at disse små figurer kan blive portrætter af markante kvindeskikkelser fra de deltagende lande. Vi vil indsamle historier om de specifikke gallionsfigurer og kvindeskikkelser, og gøre dem tilgængelige for publikum. Indersiden af skibet vil blive belagt med små hylder, som vil blive fyldt med nye minder, objekter og souvenir fra rejsen.

STØTTEFORENINGEN FOR LIFE-BOATS

Søren Friis og Marianne Ilkjær

31.januar 2013 mødtes tre personer med det formål at oprette en støtteforening for projekt Life-Boats, der udover kunstnerens drømme og visioner på det tidspunkt konkret bestod af en påbegyndt skulpturbåd "Længsel". Organisationsmæssigt havde en gruppe entusiastiske personer fra Fredericiaområdet anført af Inger Davidsen og hendes mand Ole Davidsen året forinden, januar 2012, etableret "Den Selvejende Institution Life-Boats" (DSILB). Ideen til Den Selvejende Institution opstod under et privat besøg hos Benthe og Claus i Mygdal. Institutionens formål skulle være at støtte projektet i at skaffe midler til realisering af de planlagte tre sejlene skulpturbåde og derved frigøre Benthe, så hun kunne hellige sig det kunstneriske arbejde med projektet. Men Inger Davidsen, institutionens daværende formand, så hurtigt, at der udover hjælp til at skaffe midler også skulle etableres en større og folkelig opbakning for at få realiseret Benthes kunstprojekt, der med sit stærkt involverende islæt ikke lignede noget tidligere set. Så hun tog initiativ til dannelsen af en støtteforening, der skulle have lokal forankring. Sammen med Søren Friis og Marianne Ilkjær holdt hun det første møde i støtteforeningen januar 2013. Begge havde vi, som Inger, fulgt arbejdet i Mygdal over længere tid, og var begejstrede for projektet, og begge kom vi jævnligt i Mygdal. Vi var ikke svære at overtale.

Efterfølgende kontaktede de tre selvbestaltede medlemmer af foreningen yderligere en række personer, som man vidste havde et stort netværk, foruden at de hver især havde ressourcer og erfaringer fra deres erhvervmæssige baggrund. Det var folk fra det private erhvervsliv, politikere, turismeerhvervet, museumsverdenen, udøvende kunstnere m.fl. Ret hurtigt var der således tilsagn fra ni personer, som gerne ville stille op som medlemmer i støtteforeningens foreløbige bestyrelse. Inger Davidsen blev udpeget af DSILB til at sidde i bestyrelsen, idet støtteforeningen organisatorisk skulle være en støtteforening for DSILB. Hermed var grundlaget skabt for at indkalde og afholde stiftende generalforsamling 17.maj 2013. Den fandt sted i Mygdal i kunstnerens værksted, der var indrettet til at kunne rumme byggeriet af skulpturbådene.

Den foreløbige bestyrelse havde udarbejdet oplæg til vedtægter. De var rimelig enkle og havde det ene formål at støtte og bakke op om projekt Life-Boats, ikke ved at skaffe penge, det var jo DSILB's formål, men ved at varetage støttearrangementer og promovere projektet på forskellig vis.

Vedtægterne godkendtes og den foreløbige bestyrelse valgt af forsamlingen. Støtteforeningen var hermed en realitet. Bestyrelsen valgte Søren Friis til formand og besluttede, at foreningen skulle være hjemmehørende i Hirtshals.

Opgaven for bestyrelsen blev først og fremmest at skaffe medlemmer, dernæst at få etableret interessegrupper, der kunne arrangere støtteevents m.v. Som noget af det første lavede bestyrelsen en hvervefolder, som gennem e-mails blev sendt ud til en lang række adresser. I løbet af det første år havde omkring 150 tegnet medlemskab.

Malene fik lavet og sponsoreret Life-Boats kuglepenne, der blev givet som hvervegave, Torben Klostergaard lavede et Life-Boats halssmykke, der blev solgt til fordel for foreningen, foreningen har haft et udstillingsvindue i Hjørring, og har været repræsenteret ved forskellige arrangementer i lokalområdet. Medlemstallet voksede med tiden til 250.

Bevæggrundene for at tegne medlemskab og gå ind som frivillig både som bestyrelsesmedlem og menigt medlem har været mange for de implicerede. Men fælles for alle har været fascinationen af og troen på kunstnerens vision om det i ordets bogstavelige forstand grænseoverskridende møde mellem mennesker og kulturer gennem kunsten. Oplevelsen af at være sammen om noget, at kunne være fælles om at skabe noget har også været incitamentet for mange til at bakke op om projektet. Visionen spirede og åbenbarede sig på de legendariske "Støbefester".

Ved de tre støbefester, har der hver gang været over 100 frivillige, der har deltaget over de 3-4 dage, som hver støbning har varet. Det blev en stor oplevelse for de der deltog. Bispisningen af de mange var sat i system af Jens Guldsmid, der med en stab af frivillige sørgede for de mange måltider. Mange bidrog også til støbefesterne med sponsorater i naturalier.

En støbefest var først og fremmest et stort praktisk stykke arbejde, der skulle udføres. Det var måden, som det foregik på, der gjorde dagene til en fest. Det var oplevelsen af det at være en del af et stort arbejdsfællesskab, mødet med de mange mennesker med vidt forskellig baggrund, alder, profession, bopæl og nationalitet, samt alt det andet der skete ved siden af selve arbejdet, der gjorde støbefesterne til noget helt særligt. Støbefesterne indeholdt mange af de positive sider, nogen af os husker fra strømninger i halvfjerdserne som f.eks. Thylejren, hippiebevægelsen og kollektiverne.

Støtteforeningen har også været med i arbejdet med at tilrettelægge rejserne i 2016 og 2017, og mange af de frivillige, der deltog på rejserne, blev hvervet gennem foreningen. De vigtigste fremtidige opgaver for foreningen bliver at rekruttere frivillige sejlere til sejladsene ned gennem Europa samt til vedligeholdelse af skibene i deres vinterkvarter, som bliver i Aalborg.

En stor tak til bestyrelsen for det engagerede arbejde samt til de mange medlemmer, der på mange forskellige måder har bidraget til projektet, og gjort det muligt.

DEN SELVEJENDE INSTITUTION *LIFE-BOATS*

Bestyrelsen: Uffe Steiner Jensen, Jørgen Krab Jørgensen, Else Marie Bukdahl og Torben Venndt

I starten af 2012 havde *Life-Boats* projektet været i gang i flere år. I løbet af 2011 blev det tydeligt, at opgaven med at skabe den nødvendige kapital til at gennemføre kunst- og kulturprojektet krævede en ændret organisering. Det samlede projekt var særdeles omfattende. Det blev anslået, at der var behov for samlet at rejse ca. 7,5 millioner kr. I slutningen af 2011 var der rejst omkring 2 millioner kr. hvoraf det største enkeltbidrag var en bevilling på 1 millioner kr. fra Kulturministeriet.

Ægteparret Inger og Ole Davidsen boede i Herslev ved Fredericia og havde sommerhus i Tværsted. Herfra kendte de både kunstnerparret Marit Benthe Norheim og Claus Ørntoft, Else Marie Bukdahl og en række andre kulturinteresserede og -engagerede mennesker. I slutningen af 2011 påtog Inger og Ole sig opgaven med at rejse en ejer- og fundraising-organisation for *Life-Boats*. Missionen var at gøre et forsøg på at rejse den nødvendige kapital til projektets gennemførelse. Det blev besluttet, at den nye organisation skulle overtage ejerskabet af *Life-Boats*, så projektet blev forankret i en selvstændig organisation frem for hos den skabende kunstner. Dette ville styrke projektet overfor fremtidige bidragsydere og især i forhold til offentlige puljer og fonde.

I starten af 2012 inviterede Inger og Ole Davidsen fem personer fra Fredericia området, som de kendte fra deres meget aktive kommunalpolitiske og erhvervsmæssige liv, til et morgenmøde hvor også kunstnerparret Benthe og Claus deltog. I løbet af mødet var der præsentation af det samlede projekt og tankerne om at oprette en ny ejer- og fundraising-organisation. Traktementet var overdådigt, stemningen var god og såvel Inger som Benthe var overbevisende. Resultatet blev, at Den selvejende institution *Life-Boats* DSILB blev oprettet. Bestyrelsen bestod af formand Inger Davidsen, kasserer Lars Bæk, sekretær Mari-Ann Skovbo, øvrige bestyrelsesmedlemmer Else Marie Bukdahl, Uffe Steiner Jensen og Torben Venndt.

En støttegruppe blev nedsat med Ole Davidsen og Jørgen Krab Jørgensen. I løbet af 2012 og 2013 blev der søgt en række fonde med et beskedent resultat til følge. Mere løfterigt var kontakterne til offentlige puljer. Både Region Nordjylland, Region Syddjylland og Trekantområdet bevilgede smukke beløb i 100 tusinde kr. størrelsen til projektet. Tanken om, at landets øvrige regioner også burde være med i dette store projekt var naturlig, og dette førte til et møde med regionsrådsformand Bent Hansen fra Region Midtjylland i 2013. Bestyrelsesrepræsentanterne fik at vide at, at regionen ikke havde flere disponible kulturpenge, da alle midler i de kommende år var bevilget til den kommende kulturhovedstadsorganisation Aarhus2017. Skulle *Life-Boats* projektet have bidrag fra Midtjylland måtte det ske gennem Aarhus2017, hvis nye adm. direktør Rebecca Matthews netop tiltrådte i de samme dage.

Efter en række møder lykkedes det i løbet af foråret 2014 at nærme sig en aftale med Aarhus2017. I sommeren 2014 så alt lyst ud. Pludselig ændrede situationen sig totalt og meget tragisk.

I august måned var Inger og Ole Davidsen på en stor rejse til Ilulissat i Grønland, som har været venskabsby med Fredericia i adskillige årtier. Sammen med et ægtepar fra Aarhus sejlede de en aften fra en bygt nord for Ilulissat tilbage mod byen. Undervejs gik båden ned og alle ombord druknede. En tragedie for familie og venner. Samtidigt var det et stort tilbageslag for Den Selvejende Institution. Inger og Ole havde været de tydelige frontfigurer for organisationen og bundet mange væsentlige tråde mellem vores institution, støtteforeningen, kunstnerparret og mange andre vigtige kontakter. Ikke nok med det. Samme måned fratrådte *Life-Boats* projektets faste kontakt til Aarhus2017, programdirektør Gitte Just. Begge dele var store tilbageslag.

I oktober 2014 blev der afholdt et bestyrelsesmøde, hvor der var enighed om, at arbejdet skulle fortsætte. Det være sig både i respekt for Inger og Ole, foruden forpligtelsen overfor *Life-Boats* projektet og dets kunstner. Bestyrelsen i Den Selvejende Institution blev reorganiseret med følgende konstituering formand Torben Venndt, kasserer Jørgen Krab Jørgensen, sekretær Uffe Steiner Jensen og Else Marie Bukdahl.

Arbejdet med at indgå en aftale med Aarhus2017 fortsatte med de konstituerede programdirektører Carsten Holst og Ole Wolf. Efter en række møder lykkedes det i januar 2015 af mødes med de to programdirektører i Claus Ørntofts stemningsfyldte atelier. I atelierets pittoreske opholdsrum ved den knitrende pejs omgivet af sneklædte marker og en stemningsfyldt rimtåge, som blev afløst af en høj blå vinterhimmel blev en aftale indgået. Aftalen var dog betinget af, at der også blev indgået en aftale med det Aalborg konsortium, som Den Selvejende Institution sideløbende havde ført en række forhandlinger med. Denne betingelse blev lykkeligvis indfriet i de følgende uger. Aalborg konsortiet bidrog med 1,2 millioner kr. og blev *Life-Boats* hjemhavn. Dermed lykkedes det at få alle brikker til at falde på plads med Aarhus2017. Den 28. februar 2015, som var den sidste arbejdsdag for de konstituerede programdirektører, blev kontrakten med Aarhus2017 endeligt underskrevet. Finansieringen af *Life-Boats* byggeri var på plads. Men – for der var et men. Århus bidrog med 3 millioner til bådenes bygning og en halv million til rejserne i 2016 og 2017. Den Selvejende Institution skulle være ejer og ansvarlig for bådenes rejse indtil udgangen af 2017. Tilmed forpligtede bestyrelsen sig til, at skaffe yderligere en million kr. til rejserne. Dermed måtte institutionens vedtægter ændres, så den toårige rejse blev en del af opgaven.

Rejseplanlægningen gik kort efter i gang mellem fire parter Støtteforeningen for *Life-Boats*, Flemming Sten, som var kunstnerens sejlkyndige ekspert, Aarhus2017's rejsekoordineringsgruppe og Den Selvejende Institution. Løbende fællesmøder og samarbejde mellem de forskellige partnere stod nu på i 2016 og 2017. Der blev rejst flere penge såvel fra Det Obelske Familiefond, Ole Kirks Fond, ENV Fonden, Spar Nord Fonden, Oticon Fonden og flere. Bådene blev søsat, sejlede fint takket være dygtige frivillige sejlere. Alle de planlagte, rejser inkl. en udvidelse med rejse til Papirøen i København, blev gennemført på smukkeste vis.

Bestyrelsen i Den Selvejende Institution har også været med på en 6 år lang, oplevelsesrig rejse med mange udfordringer. Målrettet vilje, udholdenhed, et stort netværk og et upåklageligt indre sammenhold nåede både den og vores samarbejdspartnere, Life-Boats og kunstnerparret Benthe og Claus lykkeligt i mål. Budgettet på 7,5 millioner kr. voksede i løbet af projektet til 10 millioner.

Vi glæder os nu over, at kunne overdrage Life-Boats til Life-Boats sejlene skulpturer selvejende institution. Vi ønsker såvel Life-Boats som alle implicerede en fortsat god rejse og takker for det, der blev os til del.

LÆNGSEL

Mygdal, 3. December 2012

Kjære alle sammen,

Siden sist er Mit skib er ladet med Liv kommet et godt stykke på vei. Dino gjør det harde og tidkrevende arbeidet med diagonalsveisningen på bunnen, som virkelig krever sin mann. Bo er nå i Norge på byggearbeide, men er klar til å komme tilbake når vi har penger til det. Øystein kommer to ganger i uken.

Det kommer mange folk innom, f.eks. Christian Have, som mener helt klart at for å forstå prosjektet skal man klatre inn i den første skulpturbåten. Han så det for et år siden, og det er først nå han virkelig forstår det og tror på at det kan virkeliggjøres i sin helhet, så han sier han nå vil bruke sitt nettverk aktivt for Lifeboats.

Anders Beyer er fortsatt på banen – har tatt kontakt til Norcem (Norsk Cement).

Claus Svenstrup ringte igår, og stilte en masse spørsmål i forbindelse med ansøkingen. Det blir avgjørelse den 11. desember, sier han. Så jeg krysser fingre.

Marianne Knudsen fra DR kommer snart med flere kvinner hun har funnet som intervju og symbolske portrett muligheter.

Jeg har hatt Hirtshals Seilmagere innom for å komme med idé til, og pris på presenninger til Ladet med Længsel. Er spent på tilbudet.

Kulturaftale Nordjylland, gjennom kulturkonsulent i Hjørring Kommune, Steen Poulsen, har bedt om at de kan komme her ut, også med kulturministeren, når Kulturaftalen skal underskrives på Nordsøcenteret den 9. januar. (Nå får vi se om vi har en kulturminister til den tid-?)

Idag var det en delegasjon her, hvor en fra Vekstforum Nordjylland kom med en idé om å lage større events, som milepæls feiringer, hvor folk kunne være med å bidra. Hun ville tenke videre og ta kontakt til Regionsformannen Ulla Astmann. Hennes mann er tidligere Kommunaldirektør i Hjørring, og nå direktør for ATP Frederikshavn, og ville ringe han som eier Bestseller. Vil be Malene om å maile materiale til dem imorgen.

Jeg er alt i alt merkelig optimistisk på hele prosjektet for tiden, for det kommer så mange fine tilbakemeldinger, og Ladet med Længsel virker på en mystisk måte veldig beroligende og oppmuntrende ute på gårdsplassen.

Varme hilsner fra Benthe

Kære alle,

Idag står den første skulpturbåten klar utenfor verkstedet. Men hun venter på de andre to, for de skal sjøsettes og seile sammen, som et helhetlig værk og fortelling.

Mit skib er ladet med Længsel ble fysisk i 2012, og fullstendiggjorde drømmen om en ny art hybrid; sammensmeltningen mellom et skip og en kvinneskulptur; – til et funksjonsdyktig kvinneskip i ferrocement.

Erfaringene som ligger i denne skulpturen, gjør at de neste to ikke synes uoverskuelige. Vi startet med den største og den vanskeligste utformningsmessig. Hun har en forside og en bakside, der hun ligger på hoften, mens de andre, som ligger på rygg og mage, har en slags symmetri i, som gjør det mye lettere å forholde seg til kunstnerisk – jeg går utifra at det også gjelder det skibstekniske – i forhold til balance og ballast også. Men det er jo skipsingeniørens bord.

Grunnen til at jeg kan lage mine store prosjekter, handler om at jeg har hatt en fantastisk læremester; den norske betongkonsulent Knut Grønlie, som har rådgitt meg siden 1986. Da jeg gjorde min første virkelig store oppgave i 1995 (og plutselig fikk litt kalde føtter, etterat komiteen sa ja til min voldsomme idé), sa han at det viktigste man skal kunne, for å lage store og utfordrende prosjekter av alle slags – er å innrømme og godta at man ikke kan alt selv. At det viktigste man skal kunne er å finne den rette ekspertise, for det fins alltid noen som elsker å løse oppgaver og problemer man ikke kan selv. Det har jeg klart i dette prosjektet.

Samarbeidet med Lars T. Olsen, skibsingeniøren og med Erik Foldager, den fremste ekspertise på ferrocementbåtbygging, har ført til at jeg, sammen med de ansatte i Life-boats prosjektet: Malene, Dino, Bo, og Henrik, samt Øystein, Lars, Tony og mange flere frivillige, har klart å bygge et skulpturskip! Et skip som mange kapteiner, etter å ha sett det, har sagt seg villige til å styre – og en skulptur, som flere i kunstverdenen har kvalitets stemplet, og som faktisk setter samarbeid utover alle grenser på dagsordenen:

Det ble jo en stor begivenhet; at prosessen frem til mai 2012 hadde tatt 4 år, fra jeg drømte idéen, og at skulpturen i løpet av pinsen ble konkret i materiell forstand, ved hjelp av 87 frivillige. Folk ga alt de hadde av fysiske krefter og gå-på-mot. Det ble laget og donert fantastiske måltider. Og jeg husker jeg tenkte og sa høyt; at hvis prosjektet ikke kommer lengre enn til dette stadiet – så er disse dagene det hele verdt!

Men nå er altså neste skulpturbåt kommet så langt at den neste støpeevent vil skje i sommer engang! De aller fleste av de som var med ifjor har sagt at de vil komme igjen til denne støpningen.

Den Selveiende Institution Life-Boats ble også grunnlagt i 2012, av frivillige sterke krefter i Fredericia, med Inger Davidsen som forkvinne. De har skaffet mange midler til veie i Region Syd og Trekantsområdet i 2012, som gjør at vi, sammen med Region Nords støttebidrag, har kunnet fortsette produksjonen på Mygdal Skibsvært frem til nå. Det samarbeidet vi har ønsket, mellom regionene og kommunene er derfor også godt begynt og foreningen har tilogmed en revisor, som har tatt over den økonomiske styringen, slik at jeg slipper endel av det arbeidet også. Samtidig ser det også mer betryggende ut for de som bevilger, at DSILB har tatt over arbeidet med å fremskaffe midler til prosjektets gjennomføring, så jeg kan konsentrere meg mer om den kunstneriske prosessen.

Når det nå også stiftes en Støtteforening av frivillige, med Søren Friis som formann, er jeg virkelig overveldet og takknemlig – over at så mange mennesker ønsker å se prosjektet realisert. At man i kunstens og irrasjonalitetens tjeneste vil løfte i flokk, for å vise at drømmer kan realiseres, når man tror på visjonen sammen.

Varme hilsner fra Benthe

Kjære alle Støttespillere på mange plan

Nå står Mit skib er ladet med Liv så stolt og glad utenfor Mygdal Skibsværft!!!!

Siden sist har Aarhus2017 bevilget den sum som de lovet tidligere i høst, og vi har fått et bevillingsbrev fra Spar Nord Fonden, om at de vil utbetale, når vi er kommet et stykke videre! Derfor kan vi fortsette å gå på vannet litt til. Vi; Dino, Øystein, vår praktikant Yaser og jeg har arbeidet intenst på den gravide skulpturbåt, siden støpefesten. Derfor er Nr. 2 skulpturskip endelig trillet, puffet og løftet ut av verkstedet mandag den 17. november, som dere jo nok fikk invitasjon til å overvære. Det var mødt ca 40 opp til både praktisk arbeid, presse og som tilskuere i løpet av dagen.

DET GIKK OVER ALL FORVENTING! Den gravide magen gav oss kun 3 cm. på hver side og noen få cm. over. Men med den rolige unge Danmarksmester i kranløft, Kenni fra Øster Brønderup Vognmandsgård, som kyndig leder og løfter, var vi i gode hender.

Som dere kan se på fotoene har Mit skib er ladet med Liv fått brune øyne. Glasspuster Peter Kuchinke med verksted i Mygdal, har laget vakre, brune øyne, sponsorert av Harzkrystal i Derenburg, ved Harzen i Tyskland. Peter brukte Elsebeth Gerner Nielsens øyne som modell! Lars Hegndal filmet den spennende prosessen, som vi overvar noen dager i oktober!

Siden sist har vi også hatt samarbeid med Aalborg Universitet. 27 kandidatstuderende fra forskjellige fag har hatt Life-boats som valgfag! De har – i tillegg til en dag i Aalborg, hvor jeg har holdt foredrag på AAU, sammen med Dorte Reinholdt og Peter Allingham – vært her i Mygdal på en omvisning og workshop. Da de var her, la de alle sammen et brev i Skattekisten, hvor de hadde skrevet en tekst om deres innerste håp, drømmer og lengsler, som heretter blir med på reisene og blandes med mange andres drømmer og lengsler. Fredag den 14. november presenterte de, med stort engasjement, deres oppgaveløsninger, hvor det kom fram mange fine forslag til måter å optimere prosjektets kommunikasjons og reisedel!

Ellers har det har vært en tung høst. Tapet av den tidligere Formann for Den Selvejende Institution Life-Boats (DSILB), Inger Davidsen og hennes mann, Ole Davidsen, har vært – og er vanskelig å bære. Og jeg vet at det har påvirket mange veldig sterkt. Inger og Ole er med oss på mange måter enda, både i mailkorrespondansene, som legger grunnlaget for mye videre kommunikasjon, men også i deres tro på prosjektets leverett. Deres barn har videreført foreldrenes generøsitet og gitt Støtteforeningen for Life-boats 10.500 kr! Penger som kom inn til begravelsen, i stedet for blomster.

Flere har spurt om DSILB fortsetter uten Inger og Ole. DSILB, som jo bestod av personer i Inger og Oles omgangskrets, har besluttet seg for å fortsette arbeidet i deres ånd. Og går fullt inn for å hjelpe med å skaffe gjennomføringsmidler.

Den nye formann er Torben Venndt, som også var i bestyrelsen tidligere, Uffe Steiner er sekretær – også tidl. bestyrelsesmedlem. Jørgen Krab Jørgensen er kasserer i stedet for Lars Bæk, som var kasserer både i Støtteforeningen for Life-boats og i DSILB, og som ønsker å fortsette kun i Støtteforeningens bestyrelse. Else Marie Bukdahl fortsetter i bestyrelsen, som tidligere.

Jeg er så takknemlig for alt det arbeidet så mange legger i dette prosjektet, både i DSILB og Støtteforeningen for Life-boats- og riktig mange i tillegg!!!

Jeg gleder meg virkelig til å gå videre med Mit skib er ladet med Minder!

Beste hilsner Benthe

MINDER

Indeni står der to figurer på hver sin spanter der holder Moderskibets hoved. Det er portrætter af – og minde om Inger og Ole Davidsen, der var Life-boats projektets vigtige støttespillere, fra de startede DSILB og Støtteforeningen for Life-boats i 2012 og frem til de omkom i Grønland i august 2014. Derfor er de nu en naturlig del af den bærende konstruktionen inde i Minder.

Et par hænder er også modelleret som et relief inden i, af forfatter og praktikant i projektet; Yaser Yadkouri. Hans sidste hilsen til afdøde Dorte Larsen, som var en stor del af Life-boats arbejdet, og som skrev en sang til Life-boats ved sidste støbefest og som skal synges til søsætningen.

DAGENS LYS

AT STØBE ET KUNSTVÆRK

Bådbygger Erik Foldager, ved Rasmus Aagaard

Store, mobile kunstværker støbt i beton er kendt land for Benthe. De tekniske udfordringer har hun før håndteret; i forbindelse med projekt Campingkvinder var det da også mere de formelle regler omkring kørsel med anhænger, der truede projektets mobilitet.

Alligevel er det ikke helt det samme at ville bygge tre betonbåde. Dels var der – trods det, at man har bygget betonbåde i mere end 150 år, og at de fleste af dem stadig sejler på de syv verdenshave – betydelig skepsis fra mange sider. Blandt andet mente en af landets førende specialister i betonbyggeri, at projektet var umuligt, idét han henviste til 70'ernes ramponerede betonbyggerier i Høje Tåstrup. Og dels hænger betonbåds-byggere ikke på træerne, slet ikke i Mygdal og omegn.

Benthes mand, Claus, havde imidlertid været med til at støbe netop en betonbåd i 1978, og han insisterede på, at hun måtte kunne finde folk med teknisk og håndværksmæssig viden til at kunne realisere projektet.

Erik Foldager er automekaniker, har selv haft værft og har sejlet hele sit voksne liv. Da han fandt ud af, at betonbåde skal vedligeholdes og repareres udvendigt fra, besluttede han at bygge én til at bo i; andre skibstyper kræver nemlig afmontering af al indvendig aptering, før man kan komme til skroget indefra, og det gør dem meget lidt egnede til helårsbeboelse. Interessen for Eriks færdigheder var stor, og han endte med at bygge tre betonbåde helt fra bunden.

På den måde dukkede Erik hurtigt op, da Benthe begyndte at søge efter fagfolk. Han gav et prisoverslag til kunstneren, der ringede og spurgte, hvad det ville koste at bygge tre betonbåde på 12 meters længde og regnede derefter ikke med at høre mere fra hende. Nogle uger senere ringede hun igen: Hvordan kommer vi så videre herfra?

Sammen med skibsingeniør Lars T. Olsen har Erik Foldager herefter stået for den tekniske og håndværksmæssige realisering af Life Boats. Helt afgørende for godkendelse til sejlads er spørgsmålet om balance og flydeevne, og grundlæggende har det ikke været et problem at finde en form, der sikrede dette. Den største udfordring har i virkeligheden været Benthes helt særlige arbejdsform, der involverer utallige frivillige som en del af værkernes tilblivelse. Komponist Geir Johnson, der har sat musik til flere af hendes værker, skriver således:

MBN har alltid vært opptatt av å definere nye målgrupper for sitt arbeid. Derfor kan hun like gjerne snakke til 200 barn som til ti voksne, til 100 innvandrerkvinner som til bygningsingeniører og murere. Hun finner publikum overalt - hva mer er: Hun gjør publikum til deltakere og deltakere til publikum. Dermed får hun en direkte innflytelse på de samme personenes livs- og kunstsyn, ved at hun verken snobber nedover eller oppover. Hun behandler alle med den samme respekt, og får den samme respekt tilbake.

(Geir Johnson, Oslo/Hanoi 10-15. januar 2014)

Støbningen af hver enkelt båd er foregået henover en forlænget weekend med deltagelse af op til 150 frivillige. Forud for støbningen går en lang proces med omsætning af bronze-modellen på 20 cm til 3D tegning i fuld skala (inklusive forvirrende tommelfinger-aftryk fra den lille model) og opbygning af det hønse-net-beklædte jern-armatur, der udgør den endelige form, der støbes op omkring. Erik har været instruktør og rådgiver i alle dele af den proces, og på støbeweekenderne har han stået for instruktion, oplæring og kontrol. Især det sidste har været en stor pædagogisk udfordring, når så mange mennesker samles i en veritabel myretue med mange holdninger og kreative tilgange til betonblandinger, skrogtykkelser og andre variabler, der helst ikke skal afvige for meget fra standarden.

Den første søsætning på havnen i Strandby var nervepirrende. Der var kommet ballast i i forhold til beregningerne, men de to første gyng til siderne fik Erik til at pifte til kranføreren om at løfte igen, da det føltes, som om båden var ved at kæntre. Der manglede på det tidspunkt ca. 2,5 tons bly i bunden, noget der blev justeret gradvist i forbindelse med søsætning og de første prøvesejladser. I dag kan bådene ikke kæntre, da de får for stor en flade, når de lægger sig ned.

På spørgsmålet om, hvornår Eriks opgave sluttede, svarer han: "Gør den da det?" Og jo: efter to sæsoners sejlads rundt i Danmark står det klart, at der til stadighed vil være brug for en dygtig håndværker og skibstekniker, når tre betonbåde skal mange sømil omkring drevet på elmotorer og – frivillige besætninger.

Brevet, som skal opfordre til deltagelse:

I kisten kan I lægge kærlighedsbreve, digte etc. som I måske har liggende - som I måske ikke tør at sende eller vise til nogen, men alligevel ikke vil kassere. Tekster om Jeres drømme og længsler kan også skrives her på stedet, lægges i kisten og blandes med andres håb og længsler. Kisten skal sejle ud i det ukendte og samle flere tekster ind fra mange steder. Den er forsegleet og vil aldrig blive åbnet.

Hvad er så åbent at det kan vises frem og hvad er så intimt at man ønsker at holde det for sig selv? Ved at lægge sine skrifter i kisten, behøver man ikke stå til rette for nogen, eller afsløre sig selv.

Mange skriver ikke breve mere. Al kommunikation foregår hurtigt. Man venter ikke længselsfuldt på svar i dage - uger - måneder. Generationen 30 + skrev kærlighedsbreve og håndskrevne digte, som man gemte på et sikkert sted, hvis man ikke turde sende det med posten. Hvis man alligevel sendte dem og svarene kom, blev disse breve læst mange gange og gemt godt. Mange har taget vare på den slags private værdipapirer et helt liv.

Børn og unge skal i løbet af rejserne tegne selvportrætter direkte på væggen og loftet inde i maven. Tidligere i processen tænkte jeg at børn og unge skulle lave selvportrætter i keramik, men da jeg stod inde i skulpturen, mens hun lå i vandet og vuggede fra side til side, blev det klart for mig at børnene bør have mulighed for at mærke og berøre hende indvendig. De skal tegne sine selvportrætter direkte inde i hende, så det bliver et meget mere «hands on» deltagende projekt for dem. Jeg har fundet de rette materialer som er lette at bruge, og som tåler at være ude i al slags vejr. Hvis tegningerne er ved at forsvinde/falme væk, så kan andre børn på et senere tidspunkt, tegne sine egne selvportrætter over de faldede. På den måde indeholder skulpturen også et meget mere dynamisk og foranderlig aspekt, nye børn, nye muligheder fremover hele tiden! (Skibene vil jo kunne sejle i over 100 år!)

FORTÆLLINGER OM KVINDELIV PÅ TVÆRS AF GRÆNSER

Ann-Dorte Christensen, professor ved Institut for Sociologi og Socialt Arbejde, AAU

Marit Bente Norheims tredje skulpturskib – *Mit Skib er ladet med Minder* – har den mindste krop, fordi kroppen i sig selv ikke her skal bære fortællingen på samme måde som de to første skibe. I stedet er moderskibet bærer af 19 galionsfigurer; én figur repræsenterer en åben karakter, der kan skabes og genskabes i forskellige kontekster, mens 18 af figurerne er portrætter af nulevende kvinder over 70 år, og baseret på deres livsfortællinger. Kvinderne har rødder i 27 forskellige lande med vidt forskellig baggrund. De repræsenterer dog ikke nationer, men i stedet erfaringer og kulturelle møder på tværs af landegrænser. Hver fortælling er en unik beretning om styrke, smerte, længsel og kærlighed. Men fortællingerne er samtidig kilde til viden om væsentlige begivenheder i samfundet gennem de sidste otte årtier. På tværs af forskelighederne indeholder beretningerne et fælles budskab om at huske fortiden og bruge erfaringerne herfra til at fremme åbenhed og tolerance.

Som klassisk symbolsk udtryksform er galionsfiguren skibets beskytter. Således tager også Norheims galionsfigurer vare på *Minder*. Samtidig repræsenterer de et møde mellem forskellige kvindeliv på fælles rejse gennem tid og rum. Sammen repræsenterer de i deres forskellighed en fortælling om mangfoldighed og diversitet og står som beskyttere mod snæversyn, undertrykkelse, forfølgelse og intolerance. De repræsenterer ikke forskellige nationer, men er i stedet ambassadører for det transnationale og for de kulturelle møder på tværs af landegrænser.

De 19 galionsfigurerne er symbolske portrætter af nulevende kvinder over 70 år, som har det til fælles at de kommer fra forskellige kulturer og har forholdt sig til andre kulturer end sine egne – og som på denne måde overleverer deres fortællinger til de kommende generationer.

De er både markante kvindeskikkelser og mere anonyme repræsentanter for historierne. Deres livsfortællinger er præget af dét at have rejst og levet i andre kulturer end sine egne – af forskellige årsager, både som flygtninge, af kærlighed eller arbejde.

Alle 19 kvindehistorier fra *Mit skib er ladet med minder* er fortalt af Ann-Dorte Christensen og Marit Bente Norheim i bogen *Skibet er ladet med minder – Fortællinger om kvindeliv på tværs af grænser*, Aalborg Universitetsforlag, 2016

Komponist Geir Johnson om musikken til Life-boats:

I "Længsler" vil lytteren møte musikk som kommer fra de mange forskjellige verdenshjørner, tradisjonsmusikk som har havet som felles tema. Havet har alltid opptatt mennesket i kunsten, og dette er bare et lite utsnitt av den historien, fra en læstadiansk salme på finsk til gospel, til thailandsk musikk om havet i deres tradisjon – samt fra en rekke andre land.

I "Liv" har jeg forsøkt å gjenskape en musikk som mennesket kanskje vil registrere mens det fortsatt ligger i mors liv – det kommer lyder der utefra, fra en ukjent verden, noe kan virke lokkende, mens et annet parti kan virke mer utfordrende – slik som livet selv etterhvert arter seg for de fleste av oss.

I "Minder" har jeg latt stemmene til noen av kvinnene som er modeller for skulpturene, komme til orde gjennom sine egne ord, mens de beretter om hva som har formet dem gjennom livet.

-

GLOBAL HUMAN WARMING

Joan Schirle, director of Dell'Arte Company (USA)

Tre merkelige skip seiler gjennom Limfjorden inn til en liten borgjemt havn i Nordjylland.. Det er som om en flokk gallionsfigurer har blitt vakt til live og seiler på egen hånd.

Skaperen av *Life-Boats* er Marit Benthe Norheim, en Norske skulptør bosatt i Danmark. I over 20 år har hun vært pioner innenfor ideer rundt mobil, tilgjengelig kunst – og arbeidene hennes konsenterer seg mest om bilder på kvinnen. Selvom hun ikke er en teater kunstner, opplever jeg hennes verker som teatre – de krever handling, de er magiske, kropps-baserte og påvirker publikum både fysisk, følelsesmessig og åndelig. Det utvider våre forestillinger om hva som er mulig og inspirerer andre til å forsøke det umulige. Det er drama i hennes former.

Som teater maker opplever jeg hennes verker og ideer så inspirerende at jeg har reist til Danmark for å etablere et lengerevarende samarbeid med henne. På denne reisen har jeg vært vitne til Jomfruseilasen og oppdaget muligheten for å utvikle et teater prosjekt i relasjon til Life-Boats. På grunn av – og med takk til the Global Connections program, har samarbeidet fått en god start.

There are many correspondences between Benthe's work and that of my own Dell'Arte Company. Though solely conceived, her work is collaborative. She works with simple materials, and involves many local partners from her rural base in North Jutland. The beautiful, large glass eyes of the boat figures, for example, were hand-forged at a local glass-blower's about a mile from her studio. She inspired 150 local volunteers to come to her large studio a year ago to cast the last of the three Life-Boats; a local chef volunteered to cook for the group during the two days it took to finish the last boat. She inspired nine sea captains to volunteer as skippers for the maiden voyages of the Boats to over a dozen harbors this summer. And significantly, she convinced the City of Aarhus, European Cultural Capital for 2017, to present the Boats as a flagship symbol of the "Rethink It" theme of Aarhus2017, the city's year-long international celebration.

My first look at the boats in the water comes on June 24, after flying to Aalborg fresh from TCG's Global Initiative day in DC. In spite of jetlag and an hour's drive to the harbor of Gjøl, my heart beat with excitement to see Benthe's creations in their natural setting. It was a blustery, momentarily sunny day (the weather changes every 5 minutes in Denmark!). I walked out the dock where the 3 boats invited boarding, with signs in Danish and English describing their genesis, meaning and purpose. Each Boat offers an opportunity for interaction – whether a large decorated concrete box into which people can deposit their own longings and expectations, or a sound track to listen to, with interviews of the 18 women over 70 – the models for the 18 figures on *My Ship is Loaded with Memories*.

About an hour later, Benthe shows up with her family and Else Marie Bukdahl, former director of the Royal Danish Academy of Fine Arts in Copenhagen. Else Marie was the model for the Memories figurehead also one of Benthe's most ardent supporters. At 2 PM Benthe gives a talk in the harbor house. During her lecture and slide presentation for about 30 people, I start to see how her commitment, passion, and personal charisma motivate others to join her. And how her family – husband Claus Ørntoft, himself a noted Danish sculptor, and 19-yearold daughter Sigrid – are part of the life-work team that has fuelled this incredible project.

Benthe's talk begins with pictures of her early mobile work in concrete, and continues with slides showing the whole process of Life-Boats from engineering drawings to casting. She also speaks about music, dance, literature, poetry, film, and studio arts providing universal languages that unite and inspire, as a necessary antidote to the political, cultural, ethnic, and nationalistic strife that dominates our news. She sees the Life-Boats as an affirming and active means of

contributing to peace and tolerance among people – a ‘global human warming,’ she says. What a wonderful expression of what the Boats can bring about on their many potential journeys!

After the Gjøl lecture we drive to Aalborg, where we have been invited to dinner by journalist Marianne Knudsen, who recorded interviews with all eighteen over-70 women who are the figures on the Memories boat. Benthe and I talk about my ideas for a project on, and around, the Boats, with possible Fall 2017 dates. She is indeed open to just about anything and she ‘gets’ that I work rather as she does – from a seed image, not knowing at the start the full extent of something that develops organically as time goes on – “Image /Idea /Concept /Design” is how Dell’Arte’s founder Carlo Mazzone-Clementi described it. It is exciting to meet a sister artist where we understand each other’s process.

During the following weeks I get to sail twice on the Boats. I witness how the public responds to them when they enter a harbor, whether they gawk or actually board the docked Boats. I realize that whatever I make, the Boats cannot just be a site-specific set for a theatre piece for the public to witness – the Boats’ potency is as interactive constructs; what I envision must include interactive participation of some kind.

Knudsen conducts the free public interview with Benthe in the Aalborg Cinema hall at the city’s cultural center. Again, Benthe inspires the audience and offers ‘global human warming’ as a primary metaphor to mitigate intolerance, as all Europe braces during the flood of refugees. Her hope is for the Boats to sail into European waterways in late 2017: Art transcending national boundaries.

Post-lecture in the parking lot, she pulls out a bottle of champagne and we drink to the maiden voyages of the Life-Boats, to the beginning of their life as enablers of possibility, and to our future collaboration. “For 8 years people have been telling me that Life-Boats was not possible, but here they are.”

LAUNCH OF LIFE-BOATS IN AALBORG, JUNE 18TH 2016

Rebecca Matthews, CEO of Aarhus2017

Borgmester i Aalborg, mine damer og herrer, mange tak for invitationen til at tale her i dag.

On a winter’s day three years ago – shortly after I had been appointed CEO of European Capital of Culture Aarhus 2017 – I was standing not far from here looking out over the snow-covered fields of this wonderful Danish scenery, with a fire burning in the stove, eating Norwegian Myseost. Det var rigtigt hyggeligt!

You can probably guess where I was! I was at Mygdal visiting Marit Benthe Norheim. She was, in fact, one of the first people who invited me to come and see an art project in progress here in Denmark. And what a project!

I have to admit that in my wildest dreams I could not have imagined a project as daring, as confident and as moving as hers: three sculptural life-boats shaped as female forms, each with its own very distinctive story to tell.

Of course, such a remarkable and surprising art project just had to be part of the European Capital of Culture year, a year in which we aim to draw people together, right across Denmark, through unique cultural experiences. Just like this one.

2017 will be a very special year. With more than 350 cultural projects, festivals, sports events and so much more, 2017 is our opportunity to shine and share. To reveal the best of who we are creatively and socially, to share that with our fellow Europeans and to invite ourselves to learn from them.

The theme for Aarhus 2017 is *Let’s rethink*. And there’s one thing you can definitely say about the Life-Boats and that is they are without doubt a ‘re-thinking’. In many ways. Of course, the origins of the boats are rooted in old traditions, but their shapes – three different female bodies – symbolise and rethink life at various stages.

Life yet to be, in pregnancy, with all the joy this expresses. A life well lived in *My Ship is Loaded with Memories* – the fascinating stories of mature and older women from 18 different nations. And of course not least there is the ship of youth, *My Ship is Loaded with Longing*. Life yet to be fully explored.

And today I had the great honour of naming this boat, with the words: “I christen you *Longing*! May good luck, peace and happiness attend all those who sail in you in bays and on waterways, for the benefit of Art and in honour of LIFE.”

Longing can be many things: longing to sail away/escape, longing to explore, a longing for encounter, to meet and connect. And of course, this is what *Life-Boats* are about to do. They are going to cast anchor, connect with people and sail out into the public eye.

Today, along with Aarhus 2017, *Life-Boats* set out on their maiden voyage, which over the course of the next four months will bring them to twelve different municipalities in the Limfjorden and along the east coast of Jutland. What an amazing journey ahead.

I would like to thank the City of Aalborg for allowing the inaugural launch to take place here today.

After today, the maiden voyage includes visits to many seaports. From celebrating Sankt Hans aften in Gjøl, to listening to

music in Struer, eating geo-food in Lemvig, attending the Nordic Cultural Festival in Thisted and the Culture Festival on Mors, to Randers, Bønnerup, Grenå, and Ebeltoft – before Life-Boats sail into Aarhus on the 12th of October for the full programme launch of our European Capital of Culture to the world. Sharing with everyone. Danes and Europeans alike. That's important to us.

Just the other the day at the Aarhus 2017 secretariat, we received an email which read: "Hi, my name is Peter and I am 16 years old. I have a sailing certificate and I have done a lot of sailing. I would like to sail on the trip from Ebeltoft to Aarhus. Regards, Peter". That made us really happy! Because this is about involvement, inclusivity, det er en bevalgse. We want everyone to participate in this project and in our year of culture. Like Peter. Just like our volunteers here today.

And when the boats sail out later in the week they will be exclusively manned by volunteers (alongside a professional captain of course). And that's the way it will be on the whole trip. So it is really important for us to extend our warmest thanks to all the volunteers – men and women, young and old, from East and West – who have come forward to help make this voyage possible.

I'd like to finish with one last thought – these extraordinary *Life-Boats* are made with great care and consideration and they perfectly embody our European Capital of Culture values. Deeply reflective and participative in sustainability, democracy, and diversity – our three core values in 2017. Quintessentially Danish values. That we should be proud of. And we should share openly with Europe.

These boats have been built and will be sailed as sustainably as possible. They are created through a democratic process, in which artistic, technical and organisational skills have been woven closely together. And the project represents a diversity that would be hard to find elsewhere. An incredible number of nationalities and volunteers have been involved in this project.

Life-Boats mean something very special to Marit Benthe Norheim, to North Jutland and to us at Aarhus 2017. That is why it gives me such great pleasure to be here today at their launching and to be able to send the *Life-Boats* off on their journey – a wonderful, now complete work of art which, as the first and greatest project in the European Capital of Culture year so far, will draw attention to our year and our shores.

Have a wonderful and safe journey!

BREV FRA EN SKIPPER

Rasmus Aagaard

Kære Benthe.

Så er vi i land igen. Med blæst i håret og sol i hjerterne.

På havnen i Mariager var jeg ved at lukke den sidste båd, Minder, en stille, smuk sommeraften, da en kvinde på min alder sammen med en veninde spurgte, om de kunne få lov at komme om bord. Jeg lagde landgangsbroen tilbage på lejderen. Især de tre skattekister om bord, smukt dekoreret med glas, snegle og skaldyr, eventyrligt, dem skal man se.

Hun tog et brev frem af sin taske: Jeg vil gerne sende et brev til min datter, der døde sidste år. Jeg har skrevet de bedste minder fra vores tid sammen, og det vil være dejligt, hvis de kan komme med på sejlsadsen.

Hendes datter har nok været på alder med min egen. Vi kiggede alle tre, da hun lod brevet glide ned i kisten; vi stod stille et stykke tid og behøvede ikke ord eller historier. Måske er dét kunsten, at være med det udsigelige. Jeg glemmer ikke kvinden, der mistede sin datter.

Måske tænker hun ind i mellem på brevet, som sejler med Minder.

Afgang

Vi lægger fra én for én: Længsel, Liv og til sidst Minder.

Mads er en stilfærdig og opmærksom første-gangs skipper på Længsel, der med det samme forstår samspillet mellem en betonklods på 20 tons forsynet med to el-motorer og 84 batterier, vind, strøm og ålegræs. Thrusterne havde pludselig ingen effekt på grund af ålegræs i bassinet. Som regel, sammen med for høj fart, er det lig med kollision. Ind til videre er et par af vores kollisioner gået ud over Længsel, som Mads skulle sejle i dag, og som du har måttet reparere begge gange. Og vi har set Liv flække en halvanden fod tyk bolværks-rem i Lemvig Havn, som om det var en tændstik. Vi har fået stor respekt for de kræfter, vi sætter i bevægelse.

Mads er dygtig, han er meget opmærksom, i dag gik det godt.

Døden

Vi sejlede ud fra Hals, stadig i tvivl om, hvorvidt vi ville gennemføre turen. Der var høj sø på grund af en sydøstlig vind. På vej ud passerer vi vraget af det tyske fragtskib Hartmut, hvis master over vand dystert minder om Tom Kristensens længsel mod Skibskatastrofer og mod Hærværk og pludselig Død. Med en bølgehøjde på to meter, Hartmuts mørke master til styrbord og lidt længere ude de underligt monumentale, mørke sømærker, der markerer indsejlingen til Limfjorden ved Hals, og som de lokale har døbt Soldaterne, blev vi stilfærdige.

Vi har som gammel søfartsnation mistet eventyrere, søfolk, krigere, handelsfolk, fiskere og passagerer i hverdagslivet og på vej mod nye verdner. Døden som uadskillelig fra søfart og sejlads er indlejret i vores kunst, litteratur og digtning. Men bærer det mod havets bund, så mangen sømands kår; når søen gurgler i min mund, til dig min tanke går!

Menneskene håber og risikerer

Forbi Soldaterne beslutter jeg, at vi kan gå sydover, og vi skifter kurs. Efter få meter falder dybden bekymrende, et kig på kortet siger, at vi må endnu en mil ud, inden vi kommer fri af grunden syd for Limfjordens munding. På Minder er vi Vagn, Lotte og mig ombord. De to andre både har også tre-mands besætninger bestående af skipper, styrmand og gast.

Flemming er ikke med i dag. Alligevel kunne vi ikke være her uden ham, vores koordinerende skipper. Hans overblik og detaljesans (to egenskaber, der sjældent praktiserer fredelig sameksistens med bolig i samme person, her ligner I hinanden) har forenet det kunstneriske og skibstekniske i hele den praktiske gennemførelse af sejladserne. Flemming har stået på broen, kravlet under dæk i maskinrummet, forhandlet med træge leverandører af tvivlsomt grej, undervist ingeniører, skippere, gaster og bolværksmatroser, bundet ender sammen for havnekaptajner og projekt-koordinatorer. Med en baggrund som chef-tekniker i et stort luftfartsselskab har han været over og omkring hver eneste detalje af betydning for sikker sejlads, og han har stået i forreste række, når der var bøvl, øretæver, kollisioner, strømsvigt, sejler-neuroser og -træthed, grundstødning, konflikt mellem vejrudsigter og lokale arrangementer med faste ankomsttider.

Lotte har sejlet langfart og krydset Atlanten, Vagn var oprindeligt "gnist," – radiotelegrafist i handelsflåden – inden han gik i land og blev a-kasseleder i Aalborg. Jeg er faktisk den mindst erfarne af os alle på sejladsen i dag. Vagn er hjertet af dansk fællesskab: siden han gik i land, har han stået på broen i ét af de fællesskaber, der har lagt grunden til vores ufattelige velstand, det sociale, solidariske sikkerhedsnet.

Vi beslutter at sejle videre, søen gør os godt og er knap så krap nu, hvor vi er fri af grunden.

Risikerer du...

Vil statsmanden samle et stort parti / vil kræmmeren vinde uhørte procenter, vil kunstneren hjælpe sig uden geni / vil doktoren omringes af patienter, så er der et eneste middel til tjeneste, det er: det pureste, skæreste, reneste gøgleri, -ste gøgleri.

– skrev Erik Bøgh i 1856 i visen Jo, jo Gøgleri er en nobel Kunst. Og kunsten for gøgleren er at få det lette til at se svært ud, så vi imponeres.

Du, derimod, risikerer for alvor. Der er ikke noget sikkerhedsnet, trommeslageren er for længst gået hjem, og de, der sagde, at det aldrig ville kunne lade sig gøre, har vendt opmærksomheden mod nye projekter, de med deres kunst- og betonekspertise kan forhånds-diskvalificere. Men hold kæft, hvor vi holdt vejret, alle os mennesker, der var med til søsætningen den dag i Aalborg; pressen, musikken, bestyrelsen, støtteforeningen, kulturhovedstaden, besætningerne, vennerne, publikum – og du, der stod dér ved Musikkens Hus og så otte års arbejde krydse en forpustet Limfjord, du stod der med tro, håb og kærlighed til kunsten og menneskene.

Ankomsten

Vladimir Nabokov beskriver i sit essay *Gode Læsere og Gode Forfattere fra Ulven Kommer - litterære essays* så præcist, hvordan det er at komme i havn:

"Op kravler mesterkunstneren ad uvejsomme skrænter og helt oppe, på en forblæst bjergkam, hvem tror I, han møder der? Den lykkeligt pustende læser, og dér omfavner de uvilkårligt hinanden og er evigt forbundet, så længe bogen varer evigt."

Hver eneste ankomst har sin egen kvalitet. I nogle havne møder pigegarden, kultur-rådmanden, borgmesteren og fem hundrede børn og voksne op. De holder taler, myldrer ind og ud af skibene, laver tegninger, stiller spørgsmål og fortæller historier. Både om sejlads, grundstødninger, betonskibsteknik og om kunst, liv, æstetik og fællesskab. Du holder taler, færdes blandt folk, reparerer eventuelt kollisionsskader og tager dig af besætningerne.

Og ind i mellem, når røgen har lagt sig, bliver kunstens møde med menneskene så intenst og nærværende, som jeg fortalte om i indledningen.

Så er vi landet.

Farvel

I takt med at verdenshavene stiger, sejler dine både så rundt og samler på historier om, hvem vi er. De fortæller os, at vi skal passe på hinanden og besinde os på det mest værdifulde ved tilværelsen, livets cyklus, de grundlæggende kræfter for den menneskelige familie og alt liv på jorden. Længsel efter samhørighed, Liv i kludene og Minder om hvert meningsfuldt øjeblik.

PS. Jeg fik en forespørgsel fra Alexander. Vi mødtes på fredsmarch fra Berlin til Aleppo i januar. Marchen kan godt minde om Life Boats' måde at være i verden på, og Alexander vil gerne sejle med ned gennem Europa, når vi kommer dertil. Men i juni var fredsmarchen gået på grund ved den tyrkiske grænse, og de måtte ændre ruten til Aleppo, så den gik over Grækenland. Alexander skrev og spurgte mig, hvor langt vi var kommet – om der var en mulighed for, at det kunne få et lift til Lesbos, hvis vi var i nærheden. Nu var vi jo ikke kommet længere end til Åbenrå, men båndet mellem Life Boats og fredselskende unge fra hele Europa blev ikke slidt over af et enkelt afslag; jeg er sikker på, at vi ser Alexander igen. Jeg skriver til ham, når vi skal til at planlægge flodsejladsen.

Kærlig hilsen Rasmus

AARHUS2017 EUROPÆISK KULTURHOVEDSTAD

Gitte Bligaard, Susanne Hyldborg, Louise Nielsen Aarhus2017 koordinatører

Hele ideen bag Europæisk Kulturhovedstad Aarhus 2017 handler om at bruge kulturen til at skabe møder og dialog mellem mennesker. Life-boats har derfor været det naturlige valg, som ambassadører for kulturhovedstaden. Skulpturskibene har været garant for, at kulturen er bragt ud til folk, hvor de har medvirket til at skabe møder og relationer mellem mennesker gennem kultur. Life-boats har i 2016 og 2017 sejlet i det danske land og mødt folk, der hvor de er – med mulighed for at se, røre og kravle ind i kunsten samtidig med, at der er skabt en fortælling om kunsten.

Den særlige rolle som ambassadør for kulturhovedstaden har samtidig medvirket til, at Life-boats med rejsen i såvel 2016 som i 2017 har skabt opmærksomhed og interesse fra besøgende i en lang række danske havnebyer. I de forskellige byer har skulpturskibene åbnet sig for besøgende og mangel en frivillig har gennem de to år hjulpet med at fortælle historien om de tre kvinder og kulturhovedstaden. Der har været mange besøgende, stor lydhørhed for fortællingen og ikke mindst stor genkendelse i historierne. Uanset hvilken havn Life-boats har besøgt, har de skabt opmærksomhed og begejstring og ikke mindst stor forundring over, at de rent faktisk kunne sejle.

Da rejsen med Life-boats skulle planlægges var der selvsagt ikke nogen erfaring at skabe rejsen på, ligesom der kun var lidt viden om skibenes sejlmaessige formåen. At præsentere Life-boats i og omkring Limfjorden blev derfor et naturligt udgangspunkt for jomfrurejsen. 2017 startede med at Life-boats indtog en central rolle i forbindelse med åbningen af kulturhovedstadsåret i Aarhus og senere på året besøgte de såvel Sønderjylland som København inden rejsen sluttede i Ålborg i oktober.

Rejsen med Life-boats har i 2016 og 2017 haft 62 havnestop, hvoraf der har været arrangementer i 47 havnebyer. Der har været afholdt 'åben båd' for borgere i 148 dage ud af de i alt 248 rejsedage, der har været.

Europæisk Kulturhovedstad Aarhus 2017 har været en fantastisk fortælling om inddragelse af mere end 4000 frivillige. Og Life-boats har været en fantastisk fortælling om en rejse drevet af frivillige. Ca. 180 frivillige har været involveret i rejsen - enten som sejlere, chauffører for følgebilen eller som landkrabber. Hver sejlads har krævet minimum ni personer, tre på hvert skulpturskib. Der har i løbet af de to år været rekrutteret frivillige fra Aarhus 2017 Rethinkers, Støtteforeningen, undervejs på havnene og via mund til mund metoden. Den gode historie om Life-boats spredte sig. En del sejlere og frivillige, som har hjulpet til på havnene, blev rekrutteret fra Aarhus 2017 Rethinkers. At være frivillig i et projekt som Life-boats har også været garanti for at blive en del af et socialt fællesskab, nye venskaber er blevet knyttet og mange har fået sig en ny og større omgangskreds.

Mange har således været involveret i rejsen med Life-boats og mange samarbejdspartnere har været inddraget undervejs. At rejse så langt og så længe sker ikke uden en stor indsats fra de mange, som er med til at sikre, at alle ender når sammen.

At rejse i det danske vejr er nærmest også per definition en garanti for ændringer og tilpasninger undervejs. Hele det frivillige netværk omkring Life-boats og kunstneren har med stor entusiasme og offervilje løst utallige opgaver af både praktisk og planlægningsmæssig karakter undervejs i forløbet og uden gode frivillige, ville rejsen ikke kunne være gennemført.

Når man rejser så langt og med deltagelse af så mange, opstår der heldigvis mange og uventede episoder, som kan være både udfordrende, grænseoverskridende og ikke mindst sjove. I den forbindelse har rejsen med Life-boats ikke været nogen undtagelse. Et tilbageblik på de to år med Life-boats byder på utallige sjove oplevelser, hyggestunder og samvær. Her skal nævnes nogle få eksempler, som viser lidt om turen.

Ved ankomsten til en sjællandsk havneby stillede den lokale bagerbutik velvilligt strøm til rådighed for Life-boats. Men det gik helt galt! Da bageren efter en lang arbejdsdag gik hjem til aften, lukkede han som sædvanligt bageriet ned. Dermed kom han uheldigvis også til at slukke for alt strømmen. Da besætningen mødte ind næste morgen, klar til sejlads, var der ingen strøm på skulpturskibene og opladningen måtte påbegyndes på ny. Belært af erfaringen stod besætningen på den resterende del af rejsen flere gange op midt om natten for at tjekke strømforsyningen.

I en anden havneby på en ø skulle strømmen tankes via poletter. Men opladningen af de tre skibe kræver mange poletter. Først blev havnefogedens kontor hermetisk tømt for poletter. Det var dog ikke nok!. Assistance måtte tilkaldes, så de brugte poletter kunne tages ud af automaten, for derefter at bliver stoppet i automaten igen for at sikre strøm nok til Life-boats. Det kan da vist kaldes cirkulær økonomi.

På trods af den våde sommer i både 2016 og 2017, var der ikke altid vand nok i havet. På vej til Limfjordsøen Mors var der pludselig ikke vand nok under *Liv*. Den gravide kvinde sad uhjælpsomt fast, selvom både *Længsel* og *Minder* forsøgte at trække hende fri. Heldigvis var der solskin og højt humør for besætningen hoppede resolut i vandet og forsøgte at skubbe den gravide dame fri. Men lige lidt hjalp det! Først da der ankom assistance fra en stor bugsérbåd lykkedes det igen *Liv* at komme fri til at sejle videre. Også *Længsel* har haft sine udfordringer med lav vandstand. Lige udenfor havneindløbet til Ebeltoft fregathavn løb hun på grund, og kunne med længsel se ind på land samtidig med at hun utålmodigt ventede på tidevandet. For at gøre ventetiden mere behagelig sejlede *Liv* og *Minder* løbende varm kaffe ud til besætningen på *Længsel*. Efter nogle timers ufrivillig ventetid, steg vandet så meget, at de stærke sømænd ved egen kraft og med hjælp fra det kastede anker, kunne trække *Længsel* fri. Det var nogle både trætte og stolte sejlere, der endelig kom i havn ved aftenstid.

Når man sejler mange sømil, slider det på kroppen, også selvom den er lavet af beton! Det har derfor været nødvendigt med løbende reparationer undervejs i forløbet. Og undervejs skal forstås meget bogstaveligt, idet reparationer nogle gange også er sket under selve rejsen. Under sejlads i Limfjorden sprang der pludselig en motorrem i *Længsel*. Heldigvis var 'maskinmesteren' ombord på *Liv*. Uden betænkningstid hoppede han i det kolde vand for at svømme over til *Længsel* for at reparere motoren. Men da den nye motorrem og værktøjet ikke måtte blive vådt, foregik svømmeturen ved at 'maskinmesteren' svømmede med spandens håndtag i munden så de nødvendige remedier ikke blev våde. For frem det skulle de!

At Life-boats har tiltrukket sig stor opmærksomhed ved ophold i havnene er uomtvisteligt. Mangen en sømand, håndværker o.lign. har lagt turen forbi bådene for at få stillet ikke mindst nysgerrigheden omkring det tekniske set up. Da bådene sommeren 2016 således skulle renses for alger mv mens de opholdt sig i havn, kom der straks lokale dykkere forbi, som fandt opgaven sjov og spændende og tilbød at løse den for et par flasker vin. Et år senere var det tilfældigvis den samme dykker, som arbejdede på industrihavnen i en anden by og her gjorde han opmærksom på, at de efterladte flasker vin var forsvundet på mystisk vis. Derfor blev der straks indkøbt et par flasker ekstra, som kunne tages med hjem til deling med dykkervennerne. Det var også i samme havn, at vittige sjæle havde udsmykket *Længsel* med en halskæde af 'frisk' fisk.

Mange steder blev Life-boats modtaget af glade børn med flag, og i nogle byer blev de fulgt af mange lokale sejlere i forbindelse med indsejlingen til havnen. Flot så det ud og flot arrangeret af de lokale. Ved indsejlingen til København tog sejlerne en lille runde i havnen, før de lagde til foran Papirøen. På turen kom flere turistbåde sejlede forbi og turisterne kiggede forundre på Life-boats samtidig med at sejlerne kunne høre guiden ombord "... and this is ... I have never seen this before. Sailing sculptures!" De efterfølgende dage indgik Life-boats i turisternes oplevelse.

FØLGENDE BYER ER BLEVET BESØGT

I 2016

Aalborg – Gjøl – Løgstør - Glyngøre – Jegindø – Struer – Lemvig – Thyborøn – Jegindø – Thisted – Nykøbing Mors – Skive – Hvalpsund – Løgstør – Aalborg – Hals – Hadsund – Mariager – Hadsund – Udbyhøj Nord – Randers – Bønnerup – Grenå – Ebeltoft - Aarhus

I 2017

Hou – Horsens – Juelsminde – Fredericia – Middelfart – Assens – Fåborg – Svendborg – Lohals – Karrebæksminde – Vordingborg – Rødvig – Dragør – København – Dragør – Rødvig – Vordingborg – Karrebæksminde – Lohals – Svendborg – Fåborg – Sønderborg – Gråsten – Augustenborg – Åbenrå – Haderslev – Fredericia – Vejle – Juelsminde – Hou – Aarhus – Ebeltoft – Grenå – Udbyhøj Nord – Hals – Aalborg

“De tre fantastiske Life-boats har formået at bevæge og vække fantasien hos alle, der har set dem komme glidende ind i Limfjorden og i havnene rundt om i regionen. Nu drager de tre både ud på deres videre færd til nye landsdele, og vi er begejstrede for at være med til at dele deres visionære budskaber, håb og optimisme med et nyt publikum. Med denne tur er Europæisk Kulturhovedstad Aarhus 2017 med til at skabe nye kreative strømninger i visionerne for fremtiden.”

Juliana Engberg, programdirektør Europæiske Kulturhovedstad Aarhus2017

COPENHAGEN CONTEMPORARY 4. JULI 2017

Jens Erik Sørensen, direktør for Copenhagen Contemporary

Mine damer og herrer, kære venner fra sø og land, godaften alle sammen, og velkommen her til Papirøen og dette arrangement hvor vi skal fejre ankomsten af de eventyrlige *Life-boats* her til Danmarks hovedstad.

En særlig varm velkomst skal lyde til kunstneren og til den tapre stab som har styret skibene sikkert gennem vind og vejr, gennem bælt og sund frem til kajen her ved Copenhagen Contemporary. Det er et bravt stykke arbejde – over Køgebugt i går i storm og kuling.

Med jer og med skibene bringes det gode budskab; at Danmark pt har hele to hovedstæder! Foruden København er Aarhus i 2017 jo blevet udnævnt til Europæisk Kulturhovedstad. Og det glæder mig som jyde at Aarhus er nået så langt frem i konkurrencen med mange europæiske byer og at de nu også på den her måde er i stand til at vise flaget her i København.

Der findes mange skibe, og der findes meget kunst, men skibe udført som rene kunstværker er en sjældenhed, og kunstværker udført som fuldt funktionsdygtige skibe i beton er vist nok helt unikke. Det er norskfødte Marit Benthe Norheim som står bag det eventyrlige projekt. Jeg tør godt sige at Marit Benthe Norheim har brudt alle grænser og regler i arbejdet med at skabe de tre skibe, de tre kvindefigurer, tre sejlende skulpturer.

Når en kunstner har gået helt ud til grænsen for at realisere sin ide, så giver det også os alle sammen en uforglemmelig oplevelse, det er det kunsten kan og det er netop det Copenhagen Contemporary her på Papirøen også gerne vil vise. I hallen ved siden af kan man gå ind og forsikre sig om at der også er en anden kunstner som er gået helt ud til grænsen, eller måske over. Kiefer der udstiller sine 4 kæmpe fly i bly inde ved siden af. På samme måde udfordrer de vores sanser og tager os med på en rejse uden at vide hvorhen, men den har mange veje.

Skibene vil være her til den 11. juli så jeg håber selvfølgelig at rigtig mange mennesker vil gå ombord og høre om deres historie og nyde kunstværkerne som de nu ligger og vugger ved vandkanten. Jeg håber der kommer mange besøgende.

Og vil til slut vil jeg sige at Copenhagen Contemporary har haft den store fornøjelse og glæde at blive valgt til byens bedst kunstoplevelse i 2017! Og med skibene der nu er lagt til kaj, kan man kun sige at kunstopplevelsen er blevet forstærket og det håber jeg alle vil prøve at få en oplevelse ud af, så god fornøjelse i den tid i skal være her, og god fornøjelse alle jer der tør at gå ombord.

KUNSTPROJEKTER, DER BRINGER BUDSKAB OM FÆLLESSKAB, TOLERANCE OG KÆRLIGHED I EN VERDEN, HVOR LIVSØDELÆGGENDE KRÆFTER TRÆNGER FREM

Else Marie Bukdahl, dr.phil. tidligere rektor for Det Kongelige Danske Kunstakademi

Marit Benthe Norheims kunst bygger på mange former for samarbejde med teknologi og naturvidenskab, samtidig med at den har en særlig visionær kraft og opretter nye og uventede relationer med den omgivende verden og det enkelte menneske, naturen og samfundet som sådan. Under opbygningen af disse relationer, er hun også inspireret af litteratur, filosofi og æstetik. Hendes kunst er i det hele taget placeret i et interdisciplinært felt. I mange år har hun især fået gennemslagskraft i det danske og internationale kunstliv, fordi hun har skabt en lang række, ofte meget omfangsrige og originale projekter, der har givet offentlige rum i Norge, Sverige, Danmark, England, Island og Grønland en ny identitet. I mange tilfælde har hun givet havnefronter, skoler, hospitaler, hospicer, kirker og industrivirksomheder en ny og synlig profil. Beton er hendes foretrukne materiale og hun har erhvervet sig en dybtgående indsigt i dette materiales mange anvendelsesmåder. Det drejer sig om et materiale, der er anonymt i sig selv og som hun har ændret på en sådan måde, at det fremtræder som et "kunstnerisk materiale", som hun har præget med en særegen følsomhed. Marit Benthe Norheim har altid været optaget af, hvordan hun kan intensivere dialogen og forholdet mellem sin kunst og publikum. Hun fandt frem til, at hvis hun lavede bevægelige skulpturer, ville hun kunne skabe nye former for kommunikation. Hendes første forsøg på at skabe mobile skulpturværker var de rullende engle, som publikum selv kunne rulle med og derved få en fin både mental og fysisk kontakt med.

Med skabelsen af *Campingkvinderne* (2008) har hun uddybet denne strategi. Hun transformerede fem slidte campingvogne til bevægelige kvindefigurer af stor styrke. Deres skørter dækkede selve campingvognen, medens overkroppen trådte frem på taget. De har allerede kørt rundt i ind- og udland og oprettet nye typer kontakter på steder, hvor billedkunsten normalt ikke har været præsenteret. Derved er det lykkedes hende at udvide skulpturens kommunikationsflade. Men hun har også kombineret musikken med sin kunst. Det er sket gennem et årelangt meget frugtbart samarbejde med den kendte komponist Geir Johnson. Ved at skabe bevægelige skulpturer og installere musik i dem, har hun indføjet en tidsdimension i skulpturen, som den normalt ikke har.

I år har hun endnu engang overrasket os, idet hun har skabt intet mindre end tre 12 meter store *Life-boats*, som allerede står i havnen her på papirøen og venter på jeres besøg. Arbejdet har taget ca. 7 år.

De tre både er udført i beton og formet som kvindefigurer, der er både kraftfulde og præget af stor sensualitet og udtryksfylde. De store kvindefigurer er bådenes form og repræsenterer de tre centrale stadier i en kvindes liv. Men samtidig udtrykker de almengyldige eksistensforhold og målsætninger. De er præget af et fint samspil mellem det lokale, det nationale og det globale. Og hvor forskellige de end er så har de et mål tilfælles. Det er en energisk stræben efter sammenhold, fred og menneskelighed. Flere af dem har – gennem deres liv – smerteligt oplevet, at denne stræben ofte har været vanskelig at virkeliggøre, ja ligefrem er blevet trådt under fode.

Gang på gang oplever vi, at både digtere og billedkunstnere kan ændre vor opfattelse af vor hverdag og give os nyt livsmod og afdække dele af vor verden, som vi ikke har været opmærksom på. En sådan oplevelse får vi, når vi møder og sejler med Marit Benthe Norheims *Life-Boats*. Samtidig åbner de døre til fantasiens verden og præger det konventionalitetens slør, som ofte omgiver vor dagligdag.

Og netop fordi Marit Benthe Norheim har koblet skulptur, musik sammen i et bevægeligt – sejrende – kunstværk, kan de griber dem, der møder dem eller kommer om bord på dem på en særlig intens måde. For de appellerer til alle vor sanser og mange af os har allerede oplevet, hvorledes de næsten tager bolig i vor bevidsthed og derfor bliver ved med at sætte præg på vor hverdag.

Under selve oplevelsen af det kunstværk, som *Life-Boats* er, sker der det, at de faste meninger og holdninger, vi har, ofte bliver overskredet og der bliver lukket op for en anden erfaring: livet er rigere end nogen enkeltteori om det kan indfange.

Life-Boats knytter også det lokale og det internationale eller det globale sammen. Og det er en bestræbelse, der er særlig væsentlig i dag, hvor enøjede nationalistiske bevægelser truer med at spærre udsynet. Hvis ikke det lokale og det nationale har et globalt sigte, vil det blive selvtilstrækkeligt.

Vi håber derfor, at *Life-boats* får mulighed for at sejle på de tyske og franske floder og helst også på den kinesiske kanal for derved at kunne knytte bånd mellem vor forskellige kulturer. For disse sejlture vil blive planlagt på en sådan måde, at der bliver arrangeret kunstneriske og kulturelle begivenheder i hver af de havne, hvor bådene kommer til at ankre op. Det kan være teater, musik, små kunststillinger og andre former for aktiviteter, som giver muligheder for nye kulturmøder og ny former for forståelse for både de ligheder og de forskelle, der er imellem vore lande.

Og netop *Mit Skib er ladet med Minder* er særlig vigtig i denne sammenhæng. For de 19 kvindefigurer symboliserer jo et tværkulturelt perspektiv og de beder om at komme ud i Europa og andre lande for at skabe frugtbare kulturmøder.

Vi håber alle, at den drøm om at sejle ud i den vide verden bliver til virkelighed, men vi er samtidig utroligt glade for, at *Life-boats* har fået mulighed for at komme til Copenhagen Contemporary på Papirøen. De tre både kommer hver på sin måde med budskab om håb for større forståelse for kulturelle forskelle og en ny mere fredelig verden, hvor kærligheden har det sidste ord.

HVEM SKAL REDDE OS?

Elsebeth Gerner Nielsen, rektor Designskolen Kolding

Kære Benthe: Når mennesker møder din kunst, så lyser de op i et smil. Min familie og jeg har oplevet det mange gange, når vi sammen med mange andre har kørt dine campingkvinder rundt i ind- og udland. ... ja nogle slår en høj latter op. Din kunst er virkelig til glæde! Du kommer ind til dit publikum gennem hjertet og smilet. Men du vil jo så meget mere – for kunstens opgave er ikke bare at behage eller gøre glad, men at få os til at tænke os om; til at se det, vi ikke vil se; eller se det sete på en ny måde. Din styrke er, at du ikke er bange for at skabe dette refleksionsrum med udgangspunkt i et kunstnerisk formsprog, som er umiddelbart genkendeligt; som ikke skræmmer os. Du er ikke bange for at forklare dig og dermed får du os, dit publikum – med over på din side. Vi kommer med på din rejse. Og bidrager selv til den.

Med Lifeboats har du startet en ny rejse. Denne gang en sejlads. Vi skal ud at sejle ikke med den kvindelige galionsfigur på stævnen – nej galionsfiguren – beskytteren - er blevet selve skibet. Og det har vi så sandelig brug for i en tid, hvor både menneskeheden og kloden er ude på en meget farefyldt sejlads. Måske er vi i gang med at udrydde grundlaget for os selv. Vi forbruger ressourcerne som om de var uudtømmelige og på en måde, som fører til forurening og misvækst. Havene stiger. Polerne smelter. Men vi fortsætter titanics – som om intet er sket. Hvis vi ikke kan flyve til den anden side af kloden pga. vulkanaske, forsømmer vi ikke en chance for at beklage os og kræve erstatning. Men uden at tænke så meget over, at vore børn måske aldrig kommer ud at flyve – fordi de fossile brændsler er sluppet op. Og vi ikke har fundet et alternativ. Homo faber råder på bekostning af naturen og fremtidens generationer.

Hvem skal redde os? Ja det skal blandt andet kunsten og homo ludens. Vi skal bruge vores forestillingskraft; vores evne til at drømme og gøre os billeder af det, der ikke er, til at skabe en ny verden. En verden, hvor vi er ydmyge over for den natur, vi deler åndedræt med; hvor vi bruger de mange forskellige kulturers ressourcer til at skabe nye løsninger; hvor det kvindelige får samme plads som det mandlige.

Det er det, Marit Benthe Norheim er i gang med! Benthe bygger bro mellem homo ludens og homo faber. Lifeboats kræver et stykke gedigent ingeniørarbejde for at lykkes. Din styrke Benthe er netop, at du ikke bare går over i den anden grøft og alene står på det legende og det kvindelige. Du viser os, at vi har brug for naturvidenskaben; for ingeniører og for "det mandlige". I bådene er der batteridrevne motorer – som skal lades op med vedvarende energi. Det tror jeg faktisk ikke er forsøgt før. Så ud over, at Lifeboats er et spændende kunstnerisk projekt – er det også et teknisk udviklingsprojekt, som kan hjælpe os med at finde ud af, hvordan vi løser det problem, at vi ikke altid har brug for den vedvarende energi, f.eks. vindenergi, når den er der. Lifeboats bliver et demonstrationsprojekt, som viser at vi kan lagre den vedvarende energi i store batterier – og dermed bruge den, når der er behov for energi. Dermed ligger projektet i god forlængelse af et stort energiprojekt, vi er i gang med på Designskolen Kolding. Projektet hedder E-trans og drejer sig om at få danskerne til at elske batteridrevne biler, altså el-biler. Det kræver gode funktionelle og tekniske løsninger, men også et nyt mindsæt. En ny måde at tænke på.

Jeg er sikker på, at projekt Life-boats vil bidrage til at ændre vores mindset, fordi det vil bringe vidt forskellige mennesker, kulturer og ideer sammen – i bådenes indre – og på kajen, hvor de lægger til.

Kære Benthe: Til lykke med endnu et meget flot projekt. Vi glæder os til at være med på rejsen.

AALBORG OG REGION NORD SOM HJEMHAVN FOR LIFE-BOATS

Hans Kiib, Professor in Urban Design, AAU

Life-Boats rækker konceptuelt langt ud over sin fremtoning. Life-Boats er en rejse til skabelse af nye stærke kulturelle bånd mellem byer og steder, og de konkrete besøg vil kunne blive en katalysator for nye måder og skikke, mere samarbejde, samt øget vidensproduktion, samhandel og kulturturisme. Der er tale om et interventionistisk projekt, som flytter sig fra by til by, lossere sine kunstneriske projekter og inddrager det givne steds befolkning direkte som medproducerende af kunst og spektakulære begivenheder. Projektet ønsker at fremme udvikling af værdier og sociale visioner om et socialt ansvarligt og bæredygtigt Europa. Når det drager af sted igen medbringer det stedets idemæssige bidrag, som forhåbentlig på sigt kan føre til en højere mellemfolkelig forståelse. Kunsten er medium for noget større, hvor materiel foretagsomhed og vækst vil kunne folde sig ud i en atmosfære af viden og kulturel indsigt.

Aalborg i et netværk af internationale kultur- og kunstbyer

Aalborg Kommune har søsat ideen om at skabe en position som international kultur- og kunstby. Målet er både at skabe kunstnerisk højde inden for specifikke områder og en stor talentmasse inden for mange forskellige områder. Denne ambition vil ikke kunne realiseres uden et nært samarbejde mellem regionens kulturbærende institutioner og virksomheder - inden for musik, kunst og kulturelle events - og det forudsætter et ambitiøst arbejde for at styrke talentudvikling og uddannelser på området.

Det indebærer et samarbejde internationalt til byer, som har tilsvarende ambitioner. *Life-Boats* er et blandt mange initiativer i denne sammenhæng. Netop dette projekt har den internationale vinkel som udgangspunkt, og gennem kunst og kulturel udveksling skabes "nye venner" og dermed grundlaget for nye tætte bånd på alle de centrale forretningsområder for regionen og byens virke. Ud over en række danske byer som bl.a. Aarhus og København har *Life-Boats* projektet allerede ønske fra en lang række skandinaviske og europæiske byer om at ville modtage bådene og inddrage dem i en større kulturel og kunstnerisk sammenhæng.

Kunst, viden og erhverv får ny international betydning

Aalborg har altid haft stort udsyn og været internationalt orienteret, og det internationale fokus er stærkt i dag. Det dokumenteres i Aalborg Kommunes Strategiplan, og det fremgår med stor vægt i Kommunens Erhvervsstrategi. Byens store virksomheder, Aalborg Havn og Aalborg Lufthavn er vigtige parter i denne sammenhæng, og samtidig rummer Aalborg et af Danmarks mest innovative universiteter, der ud over at de tre danske campus nu også har brohoveder i Indien, Kina og Brasilien.

Med opførelse af Musikkens Hus, Nordkraft i drift, den nye udvidelse af Kunsten – museum for moderne kunst og Utzon Center (arkitekturcenter) omfatter Aalborg's internationale profil nu også den samlede kulturstrategi for byen og regionen. Aalborg kan i dag måle sig med de mest kulturbevidste provinsbyer i Europa. Når byerne og miljøerne indgår i frugtbar dialog på de kulturelle og kunstneriske områder bliver det lettere at tiltrække internationale studerende og højt kvalificerede vidensarbejdere. *Life-Boats*-projektets fokus på mellemfolkelig samarbejde giver derfor mening for byens image som kunst og kulturby og som en stærk videns- og erhvervsby.

Teknisk og social bæredygtighed går hånd i hånd

Life-Boats er skabt af lokale materialer og med grøn energi som drivmiddel. Dermed er skulpturerne også en del af et budskab om teknologisk bæredygtighed. Tilsvarende har det ikke været muligt at få projektet realiseret og drive projektet uden en hærskare af frivillige ildsjæle – her i regionen og i de mange byer, som *Life-Boats* vil komme til at besøge. Dermed indskriver projektet sig også i et socialt bæredygtighedskoncept, hvor gensidighed og hjælpsomhed i et frivilligt arbejde indgår. Projektet inddrager børn og unge i kunstneriske projekter i de besøgte byer, og mange erfarne medborgere herhjemme og i udlandet har og vil tage en stor tørn med at virkeliggøre projektet.

Denne bæredygtighedsagenda bag projektet er en vigtig dimension for Aalborg som hjemby for *Life-Boats*. Projektet er et blandt mange eksempler på hvad regionen formår og vil dermed bidrage til at promovere nordjyske virksomheder og Aalborg Universitets forskning inden for bæredygtig teknologi.

"Efter Life-Boats sommertogter i de danske farvande i 2016 og 2017 er de tre skulpturer nu tilbage i deres hjemhavn i Aalborg, hvor bådene skal have base på Stigsborg Havnefront i Nørresundby.

Stigsborg Havnefront er et af Danmarks største byudviklingsprojekter ved vandet, og det er ikke tilfældigt, at bådene skal have vinterbase på Stigsborg Havnefront. Bådene er et smukt og markant symbol på at træde nye veje. Bådene har sejlet rundt til andre danske byer, hvor deres mission har været, at binde byer sammen igennem kulturel udveksling.

Life-Boats handler blandt andet om møder og udveksling. Om at være åben over for nye kunstneriske udtryksformer, og om at turde bevæge sig i ukendt terræn og skabe nye forbindelser. Og det er netop dét, som vi ønsker for byudviklingen på Stigsborg Havnefront. Bådene markerer kunst i det offentlige rum, og derfor er de et oplagt symbol på at vise omverdenen, at der kommer til at ske en masse på Stigsborg Havnefront.

*Bådene skal ligge på land om vinteren som en del af en midlertidig strategi. Netop midlertidigheden er et tema på Stigsborg Havnefront. Området skal udvikles over en lang årrække, og imens det sker, åbnes området op for en række midlertidige aktiviteter. Levende, attraktive og mangfoldige byer opstår i et samspil mellem byen og dens borgere, og midlertidige aktiviteter er en vej til, at byliv og ejerskab kan opstå – allerede før man bygger. De tre *Life-Boats* er således et smukt indslag - og blandt de første eksempler i en række af midlertidige aktiviteter på Stigsborg Havnefront.*

*For at skabe interesse for bæredygtig havneoverfart, er det også tanken, at indsætte én eller flere af *Life-Boats* over fjorden mellem Musikkens Hus/Østre Havn og Stigsborg Havnefront. Her skal bådene tages i brug ved særlige begivenheder. Meningen er at skabe en imaginær opfattelse af en forbindelse over fjorden og at vise befolkningen, hvordan fremtidens transport over fjorden kan komme til at se ud. Der er nemlig planer om - på sigt - at indsætte en elektrisk, førerløs havnebus mellem Aalborg og Stigsborg Havnefront."*

Peder Baltzer Nielsen Stadsarkitekt og Erik Møller Projektleder, Stigsborg Havnefront

By- og Landskabsforvaltningen, Aalborg Kommune

EUROPAS FREMTID – RETHINK

– *redningsbåde til Europa* af Inger Grund Petersen

Når krig og ufred raser, har kvinden, moderen, søsteren og datteren ofte været den forsonende og samlende faktor, som har appelleret til fred og medmenneskelig forståelse.

HVORFOR ER LIFE-BOATS SÅ VIGTIGT SOM ET FÆLLES EUROPÆISK PROJEKT?

Den 25. marts – på Det Europæiske Fællesskabs 60 års-dag – stod Esteban Gonzalez Pons, spansk medlem af Europa Parlamentet – op på parlamentets talerstol og talte dunder til sine europæiske kolleger. ”Europa er IKKE blot et marked – Europa er viljen til at leve sammen. At forlade EU er ikke blot at forlade et marked, men at forlade de DRØMME, SOM VI DELER”, sagde han. ”Europa står mere alene end nogensinde i en globaliseret verden, klemmt inde mellem Putins tanks mod øst, Trumps mur mod vest, en stigende populisme mod nord og flygtningestrømme fra syd. Der findes ikke noget alternativ til Europa, tværtimod er et fælles Europa garant for fred, demokrati og menneskerettigheder. Vi har ikke forstået at forklare dette for folk,” fortsatte han, men udenfor EU er der mere end koldt, og Brexit er den tåbeligste og mest egoistiske britiske handling, siden man forsvarede de europæiske landes frihed med blod, sved og tårer under den mest ødelæggende krig i Europas historie.”

Den lille video med E.G. Pons stærke tale er delt mere end 6 mio. gange via FaceBooks EPP Group in The European Parliament og udtrykker en vigtig pointe, som mange politikere synes at have glemt:

EU har i folks bevidsthed først og fremmest handlet om handel, økonomi og fri bevægelighed af kapital, varer og mennesker over åbne grænser, så da økonomien med finanskrisen for alvor gav problemer og nye flygtningestrømme sammen med en historisk stor migration begyndte at kræve nye forholdsregler i forhold til de åbne grænser, faldt medlemslandenes tiltro til, at man kan løse problemerne sammen gennem EU. Dette har bl.a. resulteret i Storbritanniens udtræden af EU, BREXIT, men også i nye nationalistiske tendenser på tværs af Europa.

Der er simpelthen brug for, at man gentænker grundlaget og fokus for det europæiske samarbejde, som handler om langt mere end økonomi og sikkerhed. Det er blevet nødvendigt igen at tale til solidariteten og minde om fælles værdier, grundlæggende menneskerettigheder, lighed for loven, pressefrihed og fred, ligesom arbejdet med miljø, klimaudfordringer og bæredygtig produktion er en påtrængende fælles opgave, som fordrer, at borgerne på tværs af grænser, også er klar til at tage ansvar og løfte den sammen.

Og her kan kunsten, litteraturen og humaniora i det hele taget – få en vigtig rolle at spille i fremtiden.

KUNSTEN, KULTUREN OG DIALOGEN: FÆLLESSKABETS LIM

Kunsten, kulturen og dialogen er den lim, der får mennesker til at se styrken i forskellighederne.

Allerede i 2014 udsendte 20 fremtrædende europæiske kunstnere, forskere og intellektuelle efter Morten Løkkegaards initiativ et charter med ønsket om en NY EUROPÆISK RENAISSANCE i forbindelse med projektet New Narrative for Europe.

-Vi skal have kunst og videnskab medinddraget i de politiske processer for at skabe tillid i et politisk kriseramte Europa med udtalt politikerlede og skepsis over for EU. Vi har med andre ord brug for en ny europæisk renæssance, skrev gruppen i 2014. Siden er Brexit som bekendt kommet til, så man kan roligt sige, at behovet for at inddrage EU's humanistiske, mellem menneskelige udveksling af erfaringer ikke er blevet mindre.

- Europa har brug for et samfundsmæssigt paradigmeskift – i form af en 'ny renæssance', skriver initiativtagerne. Udtrykket vækker minder om de revolutionære tænkere, som levede i det 15. og 16. århundrede. En tid, hvor der blev rusket op i samfundsordenen, og hvor samfundet, videnskaben og kunsten bidrog til det grundlag, som vores tidsalder er baseret på i form af vidensøkonomien og videnssamfundet. Dette skift skal være med til at positionere Europa som den førende forkæmper for et bæredygtigt samfund. Europa skal være en drivkraft og en inspiration og det skal ske ved at fastlægge og implementere en global dagsorden for bæredygtig udvikling ved ikke blot at beskytte biodiversiteten, men også den kulturelle diversitet og pluralismen, skrev gruppen i New Narrative for Europe.

Siden udgivelsen er chartret og Morten Løkkegaard blevet angrebet fra både venstre og højre for at ville ensrette europæisk kultur, for at ville spænde kunsten og kunstneren for en bestemt politisk vogn, etc. etc. Men det afviser de involverede kunstnere på det bestemteste, og intet i chartret berettiger egentlig til denne kritik, selvom det selvfølgelig ligger implicit i teksten, at man ønsker et fælles, humanistisk og pluralistisk Europa - med plads til og styrke i - forskellighederne.

Det er denne europæiske virkelighed LIFE-BOATS skal tappes ind i. Life-boats udfylder et folkeligt behov for et nyt fokus, som hylder forskellighederne og kreativiteten som omdrejningspunkt for et nyt, innovativt og bæredygtigt Europa.

Life-boats som udtryk for skibe, båret af fælles drømme, liv og livsvigtige erfaringer, udtrykt gennem en kvindelig vinkel på livet – fundamentale livsytringer og nære relationer gennem mellem menneskelige møder langs Europas vandveje - med KUNSTEN som udtryk og en åben invitation til at bidrage til det samlede budskab om fred gennem erfaringsudveksling fra kvinde til kvinde og fra kvinder i alle livsaldre til mænd og kvinder på de steder, skibene besøger.

Projektet er ikke i sin grundform et egentligt feministisk projekt, men snarere et kunstprojekt med en stærk kvindelig indfaldsvinkel. Life-boats er et sejlede narrativ, en kunstinstallation i konstant bevægelse, som samler erfaringer og lokale kunstneriske udtryk op undervejs, og på den måde med-skabes kunstværket kontinuerligt undervejs.

Det er verdens første rejsende skulptur med et indhold med en appel til alle aldre: Vi er alle i samme båd og der er så meget mere, der forener os, end der adskiller os.

VISIONEN OG TANKERNE BAG

Hvad er værket? Er det de færdige skulpturer, når de sejler på vandet, hver for sig som skulpturer, og fælles i en sejlede installation? Eller er processen, rejserne og møderne med den lokale kultur ikke også en del af værket? Marit Benthe Norheim håber netop, at Life-Boats udvikles i mødet med de mange forskellige mennesker, der involverer sig i projektet undervejs og at visionen videreudvikles løbende i interaktion med de lokale borgere og kunstnere, som de møder ned gennem Europa.

Hvordan kan kunst og vidnesbyrd om kvindeliv på tværs af grænser åbne for dialog om Europas fremtid?

Dialogen begynder med forskellige kunstneriske bud fra lokale unge upcoming kunstnere, etablerede kunstnere, musikere og dansere, som af hver by/region inviteres til at bidrage til eventen hvert sted. Men også lokale skoler og børnehaver inviteres til at arbejde med f.eks. beskyttelsesfigurer/galionsfigurer og til at fremvise deres værker/digte/sange etc. når skibene gæster deres by.

De involverede byer kan give deres unge upcoming-talenter mulighed for at optræde i udlandet som kulturelle indslag med til de lokale events i de byer, der besøges, så Life-Boats samtidig bliver en platform for kulturel udveksling for unge kunstnere/musikere/dansere. På den måde kan Life-Boats tappe direkte ind i det behov for folkelig og kunstnerisk dialog, som kulturchartret netop efterlyser.

Fra Chartret:

-Uden at se bort fra, hvor vigtig den økonomiske og finansielle lovgivning er, skal der ske et fokusskift i den europæiske politiske institution. Kunst, humaniora og naturvidenskab er afgørende næringskilder for Europas sociale og politiske institution, takket være det kreative overskud. Europa som politisk institution har behov for kunst til at skabe en radikal form for uddannelse i Europa og andre steder i verden. Moderne kunst var oprindeligt et europæisk fænomen, som hentede inspiration fra andre ikke-europæiske kulturer og knyttede kunstneriske bevægelser sammen over hele kontinentet. Nye livsstile dukkede op takket være denne form for radikal uddannelse og anerkendelse af og forståelse for folks forskelle. Europa som politisk institution har brug for en kulturarv, der er både håndgribelig og uhåndgribelig. Arven er ikke blot blevet til over flere generationer, men også på tværs af samfund, grænser og områder. Den fortæller ikke kun om lokal eller national historie, men også historien om, hvad det har betydet at være europæer gennem tiden. Det er et effektivt instrument, som bidrager til følelse af samhørighed blandt og mellem europæiske borgere...

Life-boats omfavner livet

Jesper Sørensen, frivillig skipper

Kunst er en rejse i sindet. God kunst sender dig på en lang rejse og Marit Benthe Norheim tager dig endnu længere. Life-boats er en kærlighedserklæring til livet, et projekt, som - når trosserne kappes til den første sørejse - fødes og tager magten over sin egen skæbne.

Marit Benthe Norheim spinder med sin kunst et net for at fange mennesket ind og give det handlekraft. Kunst skal ikke være til i sig selv, men rykke og flytte, sætte samtaler og humane processer i gang. Life-boats inviterer os alle ombord og gør os til deltagere i et projekt, der handler om etisk og moralsk stillingtagen til sit medmenneske.

Og det er mennesket, kunstneren stævner i et møde med mange tons cement, når de tre flydende skulpturer sætter kursen mod Europas floder og farvande. Jeg ser Marit Benthe Norheim for mig som en kvinde af ældgamle vikingæt, der sender sin flåde på togt - ikke for at hæрге med bål og brand, men stik modsat, at skabe et fletværk af menneskelige bånd, dannet af det livgivende møde på tværs af politiske grænser, kulturelle og religiøse skel. Skibene forener allerede inden de

sendes i ledning for humanismen de mange frivillige, som deltager i fuldbringelsen af dette gigantiske skulpturprojekt.

Budskabet er enkelt. Kun kærligheden – symboliseret af kvindens evne til at skabe liv - kan redde en verden, som siden mennesket tog kontrol over naturen, har svælgget i en evig kamp mellem ondt og godt.

LIFE-BOATS

Mel.: Du kom med alt dét, der var dig

*Skulpturers sprog om kærlighed,
og kvindeliv og verdensfred
er kunstens kraft som gælder,
med kursen sat mod livet selv
på rejse under himmelhvælv,
som Life-Boats smukt fortæller.*

*En kvinde rejser mod et liv
i kærlighedens perspektiv
med drømmen om en verden,
hun skuer fuld af håb og mod
med ungdoms længsel i sit blod.
Hvad bringer hendes færden?*

*I kisten ligger længsel gemt,
og aldrig mere bliver den glemt
og hvilke muligheder?
Til verdens ende vil hun nå,
med øjnene så blå, så blå
hun søger fjerne steder.*

*Frugtsommelig hun stævner ud
og bringer til alverden bud,
at størst af alt er livet.
I maven tryk og varm og stor:
et barn af gamle Moder Jord,
er fremtidshåbet givet.*

*Et liv ta'r form i moders skød,
Det værnes varmt mod verdens stød
af omsorg øjne tindre,
nationers og kulturers små
portrætter, som på rejsen må
befolke hendes indre.*

*Når livssejladser snart er endt,
hun mindes alt, hvad hun har kendt,
og længslerne bli'r stille.
Af livet er hun mæt og klog,
nu andre læser hendes bog.
Fik hjertet hvad det ville?*

*Så stolte nitten kvinder står,
mod horisonter blikket går,
de husker dét de leved'
Alverdens kvinders kamp og mod
på tværs af grænser, hjerteblod
er fælles styrke blevet.*

*Sejlads ud på Europas vand
med mange fælles kræfter kan
kulturer sammenbinde.*

*I Life-Boats lever likeverd,
mangfoldigheten knyttet er
af længsel – liv - og minde.*

God sejlads, kære Benthe.

Kærlig hilsen,

Dorte (aug. 2015)

Kjære alle som har vært med til å gjennomføre visjonen Life-boats, med alt det innebar og innebærer:

Jeg har samlet alle navnene som har vært med til å tro på idéen – finne finansiering, hjelpe til med tekniske løsninger, sveise, binde kyllingenett, støpe, lage mat, tømme toaletter, levere materialer, opptre, oppmuntre, trøste, feire, seile, vedlikeholde, analysere, skrive, utstille, lage trykksaker og bøker - og jeg er kommet til over 500 navn!

Men jeg er jeg likevel redd for at noen navn mangler. Og jeg vil så gjerne takke alle. Både de store og de små bidrag på alle plan, har vært avgjørende for å kunne få dette til!

Jeg håper at vi kan fortsette å seile ut i et Europa som trenger vårt stille aktivistiske fredsbudskap om at : Vi jo alle har vært inne i en kvinne, derfor deler vi så mye mere i en livssyklus, enn det som adskiller oss – og at vi derfor i dialog med hinanden kan ta utgangspunkt i det som forbinder oss som mennesker.

Derfor vil jeg slutte av med det som en eldre værbit båtbygger sa til meg, da vi ankom Jegindø i Limfjorden; «Når det er mulig for jer å seile her til oss i disse skulpturene, tror jeg at når I seiler videre herfra, så vil I ha lagt noe igjen i våre hoder, som gjør at vi vil kunne tenke at kanskje vil noe av det vi ikke trodde kunne være mulig, kunne bli mulig.»

Så tenker jeg at kunstens språk har vist seg å gjøre det jeg skulle ønske at den kunne gjøre. Tusen tusen takk!!!!!!

En spesiell takk til min familie; Claus, Sigrid og Tonje, som har holdt ut og har vært så stor del av prosjektet gjennom alle disse siste ni og et halvt år!

***Varme hilsner fra Marit Benthe
Marit Benthe Norheim***